

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психології, педагогіки і туризму

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ
ТУРИЗМУ СУЧАСНОЇ ФРАНЦІЇ»

Допущено до захисту

« ____ » _____ 2020 року

студентки групи МТ 01-19

факультету перекладознавства
освітньої програми

Туризмознавство

за спеціальністю 242 Туризм

Давиденко Юлії Миколаївни

Завідувач кафедри

психології, педагогіки і туризму

доктор педагогічних наук,

проф.Матвієнко О.В.

(підпис)

Науковий керівник:

к.і.н., доцент Гедін М.С.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	3
...	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ СУЧАСНОЇ ФРАНЦІЇ.....	8
1.1. Розробка та дослідження класифікації туристичних регіонів Франції	8
...	8
1.2. Основні напрями розвитку туристичного ринку в регіонах Франції ..	12
1.3. Методи дослідження регіональних особливостей розвитку туризму у Франції	20
РОЗДІЛ 2. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ФОРМУВАННЯ СПЕЦИФІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В РЕГІОНАХ ФРАНЦІЇ	24
2.1. Соціально-економічні передумови та особливості історії розвитку туризму в регіонах Франції	24
2.2. Туристсько-рекреаційні ресурси південної частини Франції.....	32
2.3. Туристичний потенціал північних регіонів Франції на сучасному етапі	58
...	58
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ ФРАНЦІЇ	69
3.1. Особливості регіональної політики Франції в галузі туризму.....	69

3.2. Переваги та недоліки впровадження французької моделі розвитку туризму в регіонах Франції	77 76
3.3. Шляхи взаємного розвитку туризму у Франції та України.....	80
ВИСНОВКИ	79
РЕЗЮМЕ/ RESUME	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ	89
ДОДАТКИ	10 5

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Індустрія туризму є візитною карткою Франції та показником її соціально-культурного та економічного розвитку. Природна й культурна різноманітність Франції визначають певні відмінності у спеціалізації та рівні розвитку туризму окремих регіонів країни [1].

До другої світової війни за кількістю іноземних туристів Франція посідала перше місце в світі. Туризм у Франції є важливим аспектом економіки країни, починаючи з 90-х рр. Франція посідає перше місце в списку найбільш популярних місць в світі для туризму. Лише невелика частина туристів знаходиться на французькій території проїздом (наприклад, відпускники і курортники з Північної Європи, що прямують до Іспанії), більшість приїжджає на канікули саме у Францію. До них потрібно додати ту частину французького населення, яка воліє проводити свою відпустку у Франції.

Як відомо, Франція має добре розвинену туристичну інфраструктуру, яка включає транспорт, заклади харчування, готелі, а також організацію турів, забезпеченість інформацією, картами, сувенірами тощо. Останнім часом усе більшого значення набувають об'єкти для проведення конференцій, нарад, симпозіумів, а також індустрія розваг.

Найважливішу роль у розвитку іноземного туризму відіграє зовнішній фактор – наявність платоспроможної іноземної клієнтури. Поруч з Францією розташовані багаті північно-західні європейські держави. Більш ніж 4/5 іноземних туристів у Франції – це німці, англійці, бельгійці, голландці, швейцарці та скандинави, решта – американці, японці й араби. Найбільш відвідуваними туристами територіями у Франції є Париж з його Розділ 2. Туристична політика зарубіжних країн 19 передмістями, Ніцца, Монте-Карло, Ліон, Руан, Страсбург, Ла-Рошель, Лурд, Бордо, Марсель. Лише один Париж щороку відвідують приблизно 150 млн осіб, це місто має неофіційне звання «світової столиці туризму» [102]. Таким чином, кожен французький департамент є туристичним – з безліччю своїх власних пам'яток.

В той же час необхідно відмітити, що у Франції існують великі контрасти між столичним та іншими районами з високим ступенем залучення в туристичний обмін і диверсифікованою індустрією туризму, з одного боку, і районами з відсталою структурою туристичного сектору – з іншого. Різкі територіальні диспропорції змусили правлячі кола Франції приділяти більше уваги питанням регіональної політики в галузі туризму з метою більш збалансованого розміщення підприємств туристичної індустрії і забезпечення зайнятості населення.

Актуальність теми дослідження посилюється також тим, що туризм є одним з об'єктів регіональної політики у Франції. Розвиток туризму сприяє згладжуванню територіальних відмінностей у країні, зміцненню її цілісності. У зв'язку з цим регіональна політика в галузі туризму проводиться не тільки в традиційних туристичних районах Франції, де він виступає важливим чинником економічного зростання, але і в менш відомих районах, де туристська індустрія створює додаткові робочі місця. Відносини між Центром і регіонами будуються на договірній основі. Раз на п'ять років при прийнятті чергового п'ятирічного плану розвитку країни регіони метрополії, заморські департаменти, території і територіальні одиниці з особливим статусом укладають договори з Центром, у тому числі в галузі туризму. У них визначаються основні напрями роботи на майбутній період і виділяються суми фінансування. На локальному рівні держава всіляко заохочує місцеві ініціативи та проекти туристичного облаштування територій, які розраховані на залучення внутрішніх та іноземних відвідувачів, базуються на принципі якості та сприяють об'єднанню всіх зацікавлених сил. Важливим напрямком державної політики в галузі туризму є створення позитивного образу країни як туристичного напрямку і його просування на світовому ринку подорожей. У Франції ці завдання вирішуються за допомогою підвищення якості туристичних продуктів, з якими має асоціюватися образ цієї країни.

Постановка проблеми. Туризм у Франції представляє важливий аспект економіки країни. Починаючи з 90-х рр. Франція займає лідируючі місця в списку найбільш відвідуваних країн в світі. Лише невелика частина туристів знаходиться на французькій території проїздом, більша частина приїжджає на відпочинок саме до Франції. Саме тому, при такому рівні попиту необхідна наявність рівномірно розвиненої туристичної індустрії.

Ступінь розробленості теми в туристознавчій літературі. Значний внесок у дослідження розвитку туризму у Франції зробили такі українські вчені, як: Галасюк С.С., Кузь Р., Данилюк А.М.

Широкий спектр наукових досліджень у галузі туризму Франції зробили такі дослідники, як: Голотюк О.В., Кнодель Л.В., Косолапов А.Б.

Велику кількість наукових матеріалів, присвячених вивченню питання туризму у Франції, було підготовлено такими авторами, як: Онушкіна Є.В., Тараненко І.Г., Волкова Л. та ін.

Об'єктом дослідження є індустрія туризму сучасної Франції.

Предметом дослідження є туристичний потенціал північних та південних регіонів Франції.

Метою дослідження є визначення та аналіз регіональних особливостей розвитку туризму сучасної Франції.

Для досягнення мети в роботі було поставлено і вирішено наступні **завдання:**

- розкрити теоретичні та методичні принципи дослідження регіональних особливостей розвитку туризму у Франції;
- дослідити сучасний стан наукової розробки проблеми;
- схарактеризувати класифікацію туристичних регіонів Франції;
- виділити основні напрями розвитку туристичного ринку в регіонах країни;
- розглянути соціально-економічні передумови та особливості розвитку туризму у Франції;

- надати оцінку туристсько-рекреаційним ресурсам південної та північної частин Франції;
- розкрити особливості регіональної політики Франції в галузі туризму;
- визначити шляхи подолання територіальних диспропорцій та перспекиви подальшого розвитку індустрії туризму у Франції.

У процесі роботи були застосовані наступні **методи і прийоми дослідження**: збір, обробка та узагальнення інформації. В роботі застосовувалися наступні види аналізу:

системний аналіз: за допомогою якого було здійснено теоретичне узагальнення наукових концепцій, розробок, пропозицій провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячених тенденціям розвитку туризму у Франції;

порівняльний аналіз: було використано для аналізу регіональних особливостей розвитку туризму сучасної Франції;

статистичний аналіз: став основою для дослідження динаміки розвитку туризму в регіонах Франції.

Практичне значення отриманих результатів: результати магістерської роботи можуть бути використані туристичними операторами України у популяризації регіонального туризму Франції.

Апробація результатів роботи та публікацій: головні положення та результати кваліфікаційної роботи представлені на таких наукових конференціях:

- *«Туристичні відмінності регіонів Франції»* міжнародна студентська науково - практична конференція «Сучасні тенденції розвитку світового і вітчизняного туризму» 2017 року;
- *«Сучасний розвиток індустрії гостинності Франції»* міжнародна студентська науково-практична конференція «Adorbemperlinguas. До світу через мови» 20-22 березня 2019 року;
- *«VII міжнародна науково-практична конференція «Людина віртуальна: нові горизонти»* 30-31 березня 2020 року;

* Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих науковців м.Харків 2-3 квітня 2020р. Міжнародній науково-практичній конференції «Людина віртуальна: нові горизонти», (українською мовою) 30-31 березня 2020 р., доповідь на тему: *«Історичні та соціально-економічні особливості розвитку туризму у Франції»*. – Сватове, Луганська обл.: 2020. С. 130-132.

Структура кваліфікаційної роботи магістра зумовлена її метою та завданням. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, резюме, списку використаних джерел із 151 найменування, а також 9 додатків. Кваліфікаційну роботу магістра викладено на 116 сторінках друкованого тексту включаючи 90 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ СУЧАСНОЇ ФРАНЦІЇ

1.1 Розробка та дослідження класифікації туристичних регіонів Франції

Кожен регіон Франції схожий на окрему країну, має свої традиції, звичаї, кухню, навіть іноді свою власну мову або місцевий діалект (крім французької мови багато жителів володіють іспанською; у провінціях на побутовому рівні використовуються такі діалекти: баскський і каталонський – у Піренеях, бретонський – у Бретані, провансальський – у Провансі, німецькі діалекти – в Ельзасі та Лотарингії тощо).

Регіон (фр. *région*) – адміністративно-територіальна одиниця верхнього рівня в Франції. Регіон є певною територією, що володіє власною культурною або соціальною ідентичністю. Країна розбита на 18 регіонів, 13 з них розташовані на континентальній «метропольній» території, 5 – на заморських територіях. 6 з регіонів, утворені в результаті територіальної реформи з 1 січня 2016 року, мали тимчасові назви – рішення про постійні назви були прийняті регіональними радами в кінці червня 2016 року. У свою чергу регіони діляться на дрібніші департаменти [4].

Поняття регіон є визначальним для значної кількості наук, зокрема географії, економіки, регіоналістики. Дослідженням цього поняття в різні часи займалися відомі мислителі, наприклад Геродот, Парменид, Аристотель, Платон, Цицерон, пізніше – Ш. Монтеск'є, К. Ріхтер, Ж. Боден, М. Вебер[5].

Виділяють наступні підходи до поняття «регіон»: регіон як економічна система і регіон як соціально-економічна система [6, с. 13].

Радянський академік М.М. Некрасов під регіоном розумів «велику територію країни з більш-менш однорідними природними умовами і характерною спрямованістю розвитку продуктивних сил на основі сполучення комплексу природних ресурсів і матеріально-технічною базою, виробничою і соціальною інфраструктурою» [6, с. 8].

Симоненко В.К. вважав, що «регіон – це господарська територія, що виділяється своїм економіко-географічним положенням, природними ресурсами трудовими ресурсами, спеціалізацією, структурою господарства, цілісністю екологічних, демографічних та інших проблем, своєю роллю в міжнародному поділі праці» [7, с. 27].

Деякі автори намагаються об'єднати різні підходи до визначення поняття регіону, та навести узагальнююче визначення: «під регіоном слід розуміти область, район, частину країни (систему політичної й адміністративної децентралізації), що відрізняється від інших сукупністю природних або історично сформованих, відносно стійких економіко-географічних та інших особливостей, що нерідко сполучаються з особливостями національного складу населення [8, с. 14].

Проте регіон є не виключно географічною категорією, тому не правильним ототожнювати поняття «регіон» і «територія». Територіальна складова є важливою для будь-якого регіону, так як є основою для його формування та існування. Будь-який регіон є територією, проте лишетериторіальних складових недостатньо для того, щоб назвати територію регіоном. Ключовою передумовою створення регіону на певній території є наявність економічного, етнографічного, соціально-культурного складу. Масштабність діяльності і неоднорідність (за безліччю різних ознак) призводять до необхідності поділу території як економічного простору на частини – райони, регіони, зони[9].

Регіон має пріоритетні напрями дії, що визначаються специфікою його соціально-економічного простору. В той же час регіон є структурним елементом в системі національної і глобальної економіки, є об'єктом дії на структурні перетворення.

Його суб'єктивна роль тут реалізується через систему міжрегіональних взаємозв'язків і взаємодії з державою, іншими регіонами Франції та державами. Цю об'єктно-суб'єкту сутність регіону також необхідно враховувати при формуванні стратегії регіонального розвитку [9].

Розвиток регіону як елементу системи державного регулювання переважно залежить від держави, але в умовах обмежень, що диктуються зверху, регіони можуть мати різні результати і динаміку розвитку. Кожен регіон, як і бізнес, проходить шлях від конкуренції за ресурси та інвестиції до конкуренції в області стратегій і компетенцій [9].

Регіони утворюються згідно з географічних, історичних, економічних характеристик, а інколи – через політичну доцільність. Історія розвитку регіонів сягає кінця XIX століття. Саме в цей час почали виникати ідеї щодо повернення до вікових традицій у системі територіальної організації Франції, характерною рисою яких були старі дореволюційні провінції. Це не мало на меті їх відновлення у старих кордонах, проте місцева буржуазія все більше відстоювала необхідність враховувати регіональну складову у побудові держави. Не звертати уваги на популяризацію цих тенденцій у суспільстві означало провокування суспільно-політичної кризи. Проте, такий варіант розвитку подій був недопустимим для влади [10].

Керівним органом регіону вважається – регіональна рада, що обирається на 6 років шляхом виборів.

До реформи у 2014 р. Франція поділялася на 22 регіони та 5 заморських департаменти. Список регіонів представлений у табл. 1(Додаток А)[11].

У 2014 р. Парламент Франції (Національні збори Франції і Сенат) підписали закон (опублікований 16 січня 2015), який скорочує кількість регіонів Франції з 22 до 13 (без урахування заморських володінь) [12].

Новий територіальний поділ набув чинності з 1 січня 2016 року. Завданням реформи було поставлено скорочення витрат і економія 10 мільярдів євро протягом 5-10 років [13].

Таблиця зміни регіонів після територіальної реформи 2014 р. показана у табл. 2,3(Додаток Б)[14].

Скорочення було отримано шляхом злиття певних регіонів, як це зазначено на малюнку вище.

Деякі нові регіони поєднують назви старих регіонів, інші, такі як Окситанія або Гранд-Ест, є новими. Тим часом старі регіони, які були об'єднані, ймовірно ще деякий час збережуть свою особистість, особливо такі як: Лімузен, Шампань чи Ельзас, історичні провінції або райони Франції.

Регіони мають широкі повноваження в галузі транспорту, інфраструктури, економічного розвитку, туризму та освіти, та оскільки ці повноваження були передані їм з 1981 року, регіони протягом багатьох років багато працювали над розвитком регіональної ідентичності [15, 16].

Різні регіони Франції демонструють неймовірне різноманіття: культура та спадщина, їхні традиції та кухня, моря чи гори.

Мапа оновлених регіонів після 2014 р. показана на рис. 1(Додаток В)[14].

У Франції існують великі контрасти між столичним та іншими районами з високим ступенем залучення в туристичний обмін і диверсифікованою індустрією туризму, з одного боку, й районами з відсталою структурою туристичного сектору – з іншого. Різкі територіальні диспропорції змусили правлячі кола Франції приділяти більше уваги питанням регіональної політики в галузі туризму з метою більш збалансованого розміщення підприємств туристичної індустрії й забезпечення зайнятості населення.

Тому, проаналізувавши північні та південні регіони Франції, можна зробити висновок, що навряд чи можна виділити конкретний регіон, який вважається найкращим для екскурсій та подорожей, оскільки у всіх провінціях і практично в кожному селі є місця, що приваблюють туристів.

1.2. Основні напрями розвитку туристичного ринку в регіонах Франції

Порайонні відмінності в рівні розвитку туризму, як і в туристичній спеціалізації, у Франції досить значні. Майже половина всіх іноземних туристів

відпочивають на знаменитій Французькій Ривері. Близько 16 млн осіб головним об'єктом туризму обирають Париж. Приблизно по 6 млн туристів відвідують Альпи, Лангедок-Русельйон й Аквітанію.

В останні роки індустрія туризму набуває все більшого значення в житті людей. Туризм упродовж усієї історії свого існування в економічному аспекті переконливо утримує репутацію специфічної сфери, яка стрімко розвивається у складі сфер обслуговування і посідає все більш помітне місце в світовій економіці за низкою показників: швидкості обігу капіталу, кількістю зайнятих працівників, обсягом експорту послуг та товарів, в якості джерела доходів для національних бюджетів.

Прогнози експертів Всесвітньої туристичної організації щодо розвитку туристичної сфери у світі повною мірою стосуються і Франції. Адже вона має надзвичайно вигідне географічне та геополітичне розташування, розвинену транспортну систему, володіє значними природно-рекреаційними та історико-культурними ресурсами. Для того щоб забезпечити належне використання від цього потужного потенціалу, використати його в інтересах активного відпочинку та оздоровлення необхідно притримуватися чіткої організації туристичної діяльності, зміцнювати існуючу та створювати нову матеріально-технічну базу, наймати досвідчених і кваліфікованих кадрів, тобто за умови правильної організації та ефективного управління туризмом [19].

При розгляді індустрії туризму важливо визначити її складові як основні елементи її функціонування. Основні елементи функціонування індустрії гостинності показані на рис. 2.

Рис. 2 Основні елементи функціонування індустрії гостинності
(побудовано автором на основі: [19])

До складових індустрії туризму можна віднести: готельне господарство, що містить велику кількість підприємств (готелів, мотелів, кемпінгів та ін.), що розраховані на певну кількість клієнтів та забезпечують відповідний рівень обслуговування з урахуванням їх бюджету; ресторанний бізнес (мережі ресторанів, кафе, заклади швидкого харчування); туристичний бізнес (туристичні фірми); транспортні підприємства (аеропорти, залізниці, автомобілі та ін.), які надають транспортні послуги різного роду перевезень; медичні заклади; спортивні споруди (спортивні комплекси, басейни, тренажерні зали); соціально-культурні заклади (музеї, виставкові центри, театри, концертні зали, бібліотеки та ін.), що мають на меті задоволення та розвиток духовного стану людини, екскурсійна діяльність, проведення різних наукових конференцій, громадське харчування, організація виставок [20].

Процес прискореного розвитку індустрії туризму у Франції є результатом науково-технічного прогресу, зростання пізнавальних, оздоровчих потреб людей і необхідності в міжнародних ділових поїздках.

З метою підтримання статусу Франції як туристичної держави світового рівня забезпечується чітка організація самого туризму, створюється і оновлюється матеріально-технічна база, залучаються до неї досвідчені та кваліфіковані кадри. Державасприяє розвитку туризму, раціональному використанню та збереженню туристичних ресурсів [21].

Ринок туристичних послуг визначається як туристичний регіон, країна, система, в якій здійснюється процес перетворення туристично-екскурсійних послуг в гроші і зворотного перетворення грошових потоків на туристично-екскурсійні послуги [21].

Ринок туристичних послуг у Франції характеризується наступними ознаками:

1. Послуги є основним предметом купівлі-продажу. Надійність продукту, гарантії рівня та якості мають важливе значення при виборі послуг. Від цього залежить довіра клієнтів до фірми та її подальша стійка позиція на ринку.

2. При реалізації туристичного продукту є перерва у часі міжкупівлею продукту і його споживанням, тому надійність каналів є ключовим елементом просування туристського продукту як і відповідальність фірми, що реалізовує продукт.

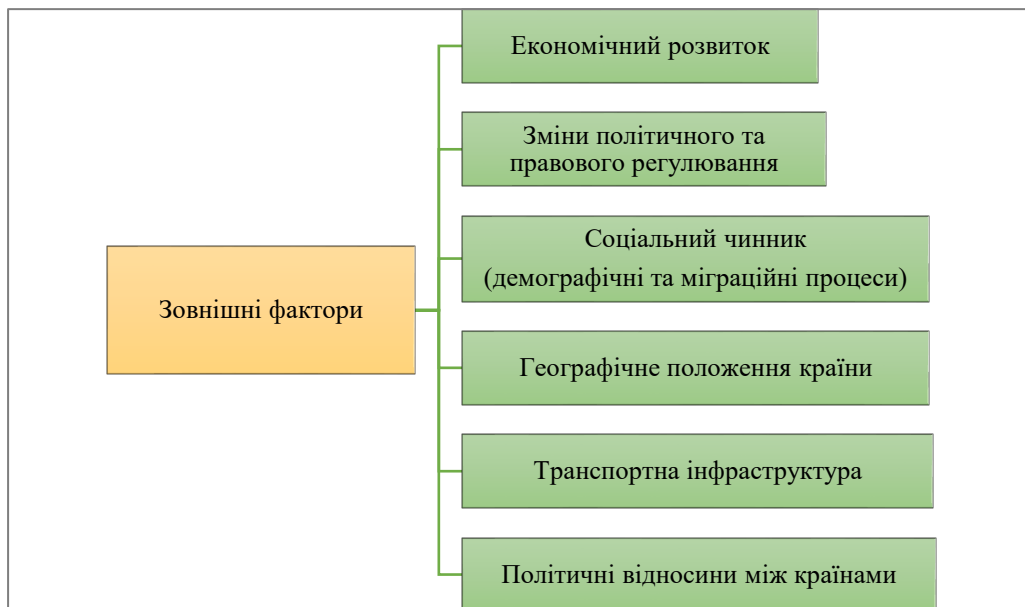
3. Існує територіальна роз'єднаність у співпраці між споживачами і виробниками, тому є доцільним встановлення оперативних зв'язків з віддаленими офісами.

4. Сезонні коливання і нерівномірність туристського потоку також одна з причин впливу на туристичний попит.

5. На туристичному ринку бере участь велика кількість посередницьких ланок [20].

Щодо зовнішніх факторів, що мають вплив на розвиток туристичного ринку у Франції можна виділити наступні: за допомогою демографічних і соціальних змін; економічного розвитку; змін у політичній та правовій сфері; технологічних змін; транспортної інфраструктури та безпеки подорожей.

До зовнішніх факторів також входять: географічне положення регіону, політичні відносини між країнами, рівень цін на міжнародному ринку та в різних

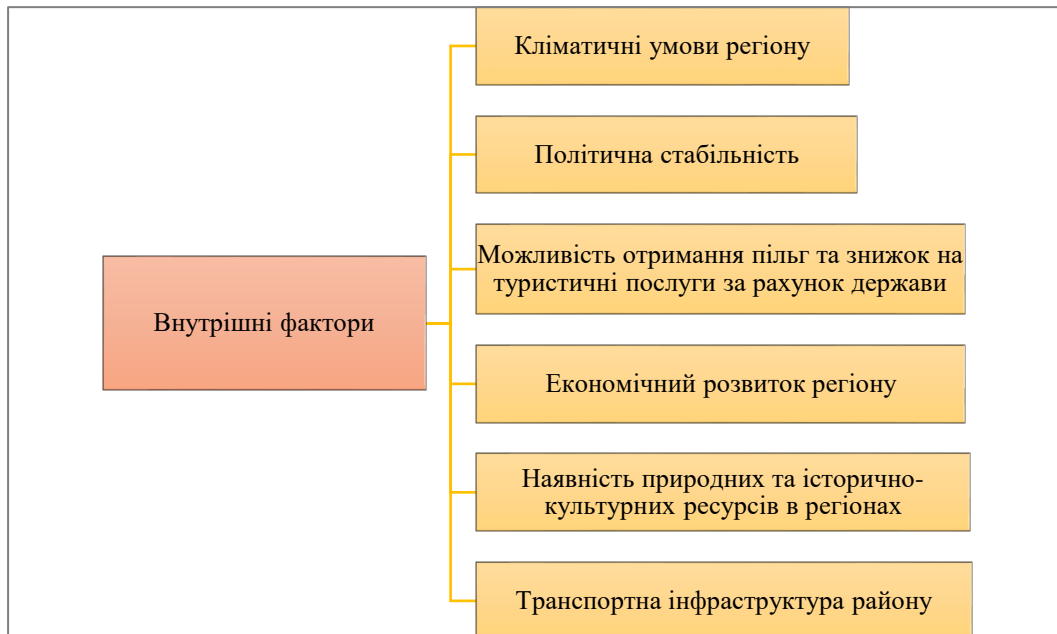
країнах тощо. Зовнішні фактори, що впливають на розвиток туристичного ринку у регіонах Франції показані на рис.3

Рис. 3 Зовнішні фактори, що впливають на розвиток туристичного ринку у регіонах Франції(побудовано автором на основі: [20])

Визначальними також є внутрішні фактори розвитку туристичного ринку. До них можна віднести – природно-географічні особливості й кліматичні умови країни, наявність ресурсів природного походження та можливість їх зручного використання, економічна ситуація в країні, політична стабільність у державі; рівень добробуту населення; можливість отримання пільг і знижок на туристичні послуги за рахунок держави й громадських організацій; стан розвитку туристичної інфраструктури, транспортних мереж, зокремадоріг, рівень життя в суспільстві, освітній та культурний рівень населення. Внутрішні фактори, що впливають на розвиток туристичного ринку у регіонах Франції показані на рис. 4.

Рис. 4 Внутрішні фактори, що впливають на розвиток туристичного ринку у регіонах Франції(побудовано автором на основі: [21])

Зважаючи на сучасний стан розвитку ринку туристичних послуг у Франції,

найкращим варіантом буде звернути увагу на найперспективніші види в'їзного туристичного бізнесу. Такими видами туризму вважаються: культурно-пізнавальний, діловий туризм, гастрономічний, шопінг-туризм.

Саме ці види туризму вважаються найперспективнішими, в першу чергу, через те, що іноземних туристів приваблює наявність різноманітних ресурсів та інфраструктури, їх здатність забезпечити конкурентоспроможність галузі на міжнародній арені. Безумовно, кожен з перерахованих напрямів туризму вимагає окремої уваги, а також методів та інструментів для подальшого розвитку.

Першим перспективним напрямом розвитку туристичної індустрії в регіонах Франції є культурно-пізнавальний туризм. Його популярність обумовлюється створенням системи поєднання природних ресурсів, архітектурних пам'яток, а також заходів державної політики, здатних забезпечити Франції конкурентне місце на світовому ринку туристичних послуг. Серед них важливого значення набуває розробка способів будівництва нових та реконструкції наявних пам'яток культури, переважно шляхом залучення інвестицій, активного просування послуг на зовнішньому ринку [22].

Серед популярних напрямів варто виділити й діловий туризм. Причинами популярності є: висока прибутковість в порівнянні з іншими видами та позитивний вплив на розвиток економічних відносин Франції з державами світу, оскільки він сприяє укладанню перспективних дво- та багатосторонніх угод в різних сферах країни. Зокрема, саме в Парижі знаходиться штаб-квартира ЮНЕСКО, представлена на рис.5 [24].

Серед пріоритетних видів туристичного бізнесу, спроможних забезпечувати її конкурентоспроможність на світовому ринку, необхідно виділити також таку форму, як гастрономічний туризм. Основні передумови його розвитку слід вбачати у тому, що саме тут зародилися перші заклади харчування та з'явилися терміни пов'язані з гостинністю, а саме: «готель», «ресторан», «гостинність». Франція дійсно є основоположником ресторанної справи та є прикладом для наслідування для інших країн встановивши високий рівень надання послуг та їх диференціації.

Експерсії на фабрики та інші виробництва є однією із найпопулярніших форм організації гастрономічного туризму. Найпоширенішими є експерсійні виробничі підприємства з виробництва меду, сиру та фуа-гра. Вони розміщені по всій території країни. Трюфельні ферми поширені в Провансі, Франш-Коте, Іль-де-Франс, особливо навколо Парижу – так як саме це місто є основним споживачем трюфелів, та регіоні Шампань-Арденни. Підприємства з виробництва маслин, які спеціалізуються на виробництві оливкової олії, зосереджені майже виключно в Провансі. Устричні та осетрові ферми розміщені уздовж Атлантичних берегів Бордо, Бретані й у Середземноморських затоках Лангедок-Русільйону та Провансу. Ферми з вирощування спеціального виду жаб для приготування «жаб'ячих лапок» розміщені по всій країні. Незважаючи на популярність цієї страви у ресторанах країни, масового попиту серед туристів такі ферми не здобули [25].

Таким чином, просліджується тенденція на розвиток та популяризацію сільського та міського винно-гастрономічного туризму, що представлений майже у кожному регіоні Франції. При цьому всі регіони залишаються самобутніми та мають свою спеціалізацію.

В свою чергу фестивальний туризм також є невід'ємною частиною кулінарних та винних подорожей по Франції. Ще в XVI столітті трапляються письмові згадки про поїздки мешканців сіл і міст до свят на честь врожаю винограду, вина або сиру.

Хоча винно-гастрономічний туризм в своїй більшості орієнтований на іноземного туриста, кількість в'їзних туристів складає лише 30-50 %, а внутрішніх – 70-50%. Проте, кожен регіон має своє гастрономічне свято або фестиваль [26].

Освітній туризм широко представлений у вигляді навчальних турів з винно-гастрономічного туризму у Франції. Найпопулярніші та найдорожчі кулінарні школи, наприклад LeCordonBleu, школи сомельє, навчальні центри з управління ресторанним та винним бізнесом розташовані у таких містах як: Париж, Марсель, Ліон, Тулуза, Бордо, Страсбург, Орлеан [25].

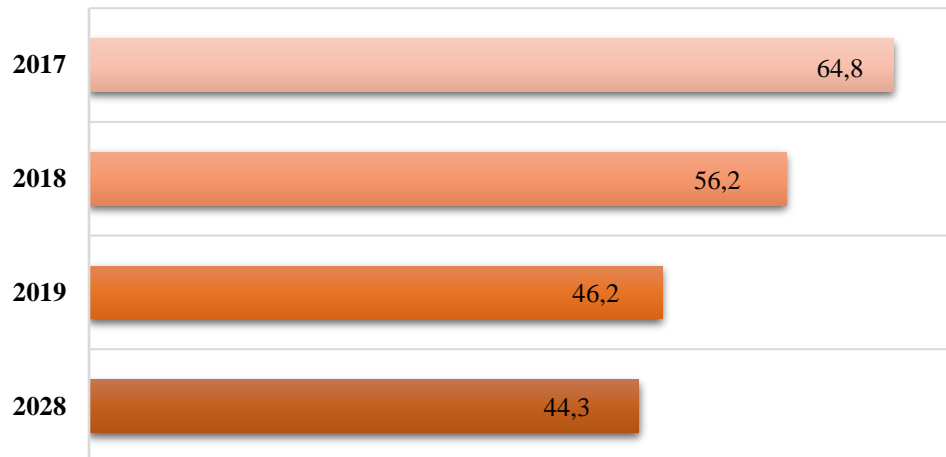
Пляжний та водний види туризму представлені такими регіонами як Лазурний берег, Корсика та заморськими департаментами.

Кожен регіон країни має особливі природні та культурно-історичні ресурси для розвитку декількох видів туризму. Сектор туризму приносить велику частину доходів в економіку Франції. На даному графіку представлено прогнозовані витрати іноземних туристів у Франції з 2017-2028 р. Статистичні дані прогнозованих туристичних витрат (у період з 2017-2028 рр.) показані на рис. 6.

Рис. 6 Прогнозовані туристичні витрати (у період з 2017 по 2028 р.р.) (млрд. €)(побудовано автором на основі: [27])

Витрати іноземних туристів у 2017 році склали 44,3 млрд євро, у 2018 збільшилися до 46,2 млрд євро, у 2019 сягнули позначки в 56,2 млрд євро. А у 2028 році як прогнозують науковці ця цифра становитиме 64,8 млрд євро [27].

За даними ВТО, у 2019 р. у світі подорожувало 1,4 млрд осіб (+ 5,6% більше, ніж у 2018 р.). Лідером за кількістю іноземних туристів є Франція (93,2 млн туристів, + 7,2% за порівнянням з 2018 р.). У ТОП-5 світового рейтингу також увійшли Іспанія (82,8 млн. + 1,2%), США (82,2 млн., + 6,7%), Китай (62,9

млн., + 3,6%) та Італія (62,1 млн., + 6,5%).

Статистичні дані популярних країн світу (за відвідуванням туристів) (станом на 2019 р.) від ВТО показані на рис. 7(Додаток Д) [28].

Отже, проаналізувавши знайдену інформацію можна зробити висновок, що реалізація основних напрямів розвитку ринку туристичних послуг покращуватиме туристичну діяльність у Франції, посилить взаємозв'язок туризму з іншими сферами соціального, економічного та культурного розвитку окремих регіонів і всієї країни, що в свою чергу, сприятиме зростанню авторитету Франції на світовому ринку через призму туризму, надходження додаткових фінансових потоків до країни, збільшення державного бюджету, створенню потужної туристичної індустрії, зростанню добробуту населення, збереженню історико-культурної спадщини.

1.3. Методи дослідження регіональних особливостей розвитку туризму у Франції

Будь-яке наукове дослідження передбачає використання певних методів дослідження.

Метод – це сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного освоєння дійсності, підпорядкованих розв’язанню конкретного завдання [29].

Досить поширеним є поділ основних типів методів за двома ознаками: мети і способу реалізації.

Перший тип складається з так званих первинних методів, що використовуються з метою збору інформації, аналізу джерел та спостереження. Другий тип використовується з метою обробки та аналізу вже отриманих даних, а саме систематизація даних, кількісний та якісний аналіз інформації.

За ознакою способу реалізації розрізняють логіко-аналітичні, візуальні та експериментально-ігрові методи. До перших відносять методи дедукції та індукції, що різняться вихідним етапом аналізу. Вони доповнюють один одного і можуть використовуватися з метою перевірки істинності гіпотез і висновків [30].

У роботі використано системний підхід для аналізу регіональних особливостей туризму Франції, а також сукупність факторів, які сприяли їх динамічному розвитку, серед яких можна виділити: комплексне дослідження великих і складних об’єктів (систем), як єдиного цілого із узгодженням функціонування усіх елементів.

Методи аналізу й синтезу є обов’язковими під час наукових досліджень. Аналіз – метод пізнання, за допомогою якого можна поділити предмети дослідження на складові частини. Синтез – це з’єднання окремих частин предмета в єдине ціле. Метод аналізу і синтезу використовувався в роботі для поділу індустрії туризму Франції на її складові частини, з метою виділення окремих сторін, властивостей і зв’язків між ними, а потім для з’єднання цих окремих частин в єдине ціле для формування цілісного уявлення про індустрію гостинності країни [31].

Описовий метод – метод, який включає систему збору інформації, первинного аналізу та викладу даних і їх характеристик. Він використовувався

під час опису – до класифікації чинників впливу на індустрію туризму в регіонах Франції [33].

Графічний метод – це метод наочного представлення об'єктів та явищ за допомогою схем, таблиць, графіків, діаграм тощо. Він використовувався для наочного представлення розвитку індустрії туризму Франції, зокрема для порівняння з іншими країнами.

Статистичний метод – сукупність взаємопов'язаних прийомів дослідження об'єктів і явищ з метою отримання кількісних характеристик і виявлення загальних закономірностей. Він використовувався при обробці статистичної інформації, зокрема для дослідження динаміки розвитку регіонів Франції через призму туризму [34].

Історичний і логічний методи застосовано для розглядання туристичних потоків та туристичних показників у часовому просторі, у їх хронометричній послідовності; вивчення та опису регіонів Франції.

Метод абстрагування у дослідженні використано під час аналізу регіонів Франції, шляхом відокремлення основних, найсуттєвіших їх характеристик, абстраговано від усього випадкового, неістотного.

Метод ідеалізації слугував для прогнозу подальшого розвитку індустрії туризму Франції, формування перспектив її розвитку.

Метод узагальнення використано під час формування висновків у кінці дослідження та їх формування у кожному розділі роботи.

Також у роботі було використано:

- порівняльний аналіз – процес встановлення подібності або відмінностей предметів або явищ, а також знаходження загального, притаманного двом, або кільком об'єктам (для аналізу сфери туризму у регіонах Франції та динаміки туристичних прибуттів за останні роки);

- індукція – перехід від часткового до загального.

- дедукція – висновок щодо якогось елементу множини робиться на підставі знання загальних властивостей всієї множини (для аналізу складових індустрії туризму Франції) [35].

Важливим етапом даного дослідження є складання алгоритму та вибір методів дослідження. Методологічно дане дослідження мало чотири етапи (підготовчий, аналітичний, синтетичний та підсумковий), які логічно пов'язані між собою та забезпечують досягнення поставленої мети.

Для досягнення поставленої мети та завдань робота відбувалася згідно наступного алгоритму, представленою на рис. 8.

На першому підготовчому етапі було обрано та сформульовано тему дипломної роботи, об'єкта та предмету дослідження, завдань та мети, обґрунтовано чому саме обрана тема є актуальною на даний момент та початок пошуку необхідної інформації.

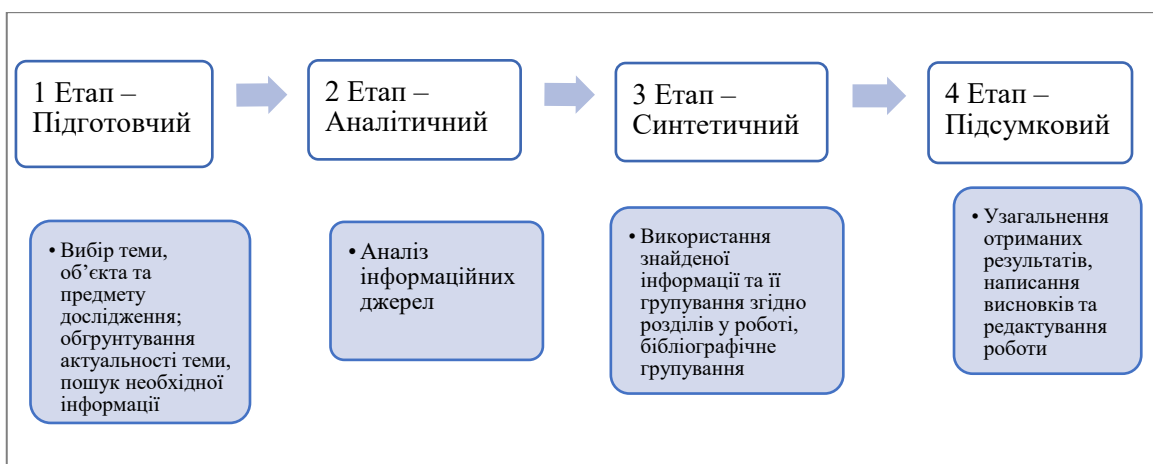
На другому аналітичному етапі було здійснено аналіз знайдених інформаційних джерел та відбір інформації, що відповідає обраній темі.

На третьому синтетичному етапі було використано знайдену інформацію при написанні дипломної роботи та погруповано згідно розділів у роботі. Проведено бібліографічне групування.

На четвертому підсумковому етапі була проведена робота над написанням висновків та редакуванням роботи та її оформленням згідно правил.

Алгоритм написання роботи показаний на рис. 8

Рис. 8 Алгоритм написання роботи

Отже, можна зробити висновок, що для аналізу регіонів Франції у роботі було використано наступні методи: порівняльний, системний, історичний, статистичний, індукції та дедукції.

Резюмуючи даний розділ, можна зробити висновок, що після проведених регіональних реформнаразі територія Франції поділена на 13 регіонів та заморські території. Оцінюючи туристичний потенціал Франції можна з впевненістю сказати, що країна має велику кількість природних та культурно-історичних ресурсів, вигідне географічне та геополітичне розташування, розвинену транспортну систему, що сприяє її популяризації на міжнародній арені.

З метою підтримання статусу Франції як країни з найбільшою кількістю міжнародних прибуттів держава приділяє велику увагу розвитку та підтриманню туристичної сфери на належному рівні, забезпечується чітка організація туристичної сфери, створюється і оновлюється матеріально-технічна база, залучаються до неї кваліфіковані кадри.

Щороку Франція займає лідируючі місця щодо кількості міжнародних туристичних прибуттів.

До основних напрямів у розвитку туристичного ринку Франції відносять такі види туризму як: культурно-пізнавальний, діловий, винно-гастрономічний, освітній, пляжний та шопінг-туризм. Так як країна володіє достатніми природними та культурно-історичними ресурсами для забезпечення розвитку різноманітних видів туризму.

РОЗДІЛ 2. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ТА ФОРМУВАННЯ СПЕЦИФІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В РЕГІОНАХ ФРАНЦІЇ

2.1. Соціально-економічні передумови та особливості історії розвитку туризму в регіонах Франції

Франція – одна з тих країн, що зробила значний внесок в розвиток індустрії туризму та гостинності. В XVII–XVIII ст. за кількістю населення і економічним потенціалом Франція була найбільшою країною Європи. Французька мова була признана мовою світського світу та дипломатії. Значний вплив на розвиток людства справила Французька буржуазна революція кінця XVIII ст. Незважаючи

на воєнну поразку в 1940 р., Франція після другої світової війни не тільки змогла зміцнити своє становище в економічному та політичному плані, а й стала одним із засновників ЄС і тепер за розмірами ВВП посідає лідируючі місця серед таких країн як США, Німеччина, Японія [36].

У Франції зосереджена значна кількість культурно-історичних пам'яток, клімат та природні умови сприяють розвитку туристичної діяльності, а також місця, пов'язаних з життям і діяльністю різних історичних особистостей. Вони охоплюють такі періоди як: стародавня римська епоха, середньовіччя, нові часи та сучасність. Національні традиції, ремесла, гастрономічне мистецтво, а також різні культурні події також сприяють залученню великої кількості відвідувачів.

Насиченість країни соборами, палацами, та цікавими музеями є однією з найвищих у світі. У списку об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО у Франції налічується 43 найменування [37].

Серед рекреаційних факторів, які сприяли розвитку туризму в країні, можна виділити – теплий помірний клімат, на півдні субтропічний; велика протяжність берегової лінії; присутність гірських масивів Альп та Піренеїв; джерела цілющих вод. Країна відома своїми приморськими і гірськими курортами, спортивними базами [38].

Важливою ознакою є те, що держава приділяє велику увагу та підтримує організацію туризму у Франції, укладаються угоди щодо міжнародної співпраці, що є невід'ємною складовою реалізації державної політики у галузі туризму.

Франція вважається однією з найбільш високорозвинених країн світу. Потужна туристична індустрія та застосування нових технологій дозволяють Франції реалізовувати туристичні проекти будь-якої складності і капіталоемності.

Після Другої світової війни Франція для того щоб відновити своє економічне становище почала залучати іноземних туристів. Цілий ряд заходів був розроблений для досягнення цієї мети. Франція стала першою країною в Європі, яка проголосила політику «відкритих дверей». Для туристів з певних країн було введено безвізовий режим. Активно відбудовувалися готельні та

ресторанні підприємства. При проїзді по залізниці іноземним туристам надавалася знижка [39].

Але, незважаючи на систему знижок, Франція була та й досі залишається однією з найбільш «дорогих» країн для відвідування. Саме це сприяло тому, що з 60-х років намітилася тенденція короткотривалого перебування іноземних туристів у Франції. Одночасно з цим більша частина французьких громадян стала подорожувати за кордон, тому в результаті зростання туристичних витрат було вище, ніж приріст доходів від міжнародного туризму, що призвело до погіршення економічних показників туризму [39].

Така ситуація викликала занепокоєння уряду Франції. Тому в програмі економічного і соціального розвитку на 1966-1970 рр. був відведений спеціальний розділ заходам із заборони зростання дефіциту туристичного балансу. Було розроблено ряд заходів, що сприяли б залученню іноземних туристів і скороченню виїзду французьких туристів за межі країни.

В цей же час відкривалися нові навчальні заклади з підготовки кадрів для роботи в індустрії гостинності. Наприкінці 60-х років був прийнятий і реалізований план розвитку прибережного та сільського туризму на південно-західному узбережжі Франції. У 1967 р. в Парижі було засновано «Товариство з розвитку національного туризму» з метою відволікання французьких туристів від поїздок за кордон [40].

Важливий внесок у формуванні сфери туризму Франції мало створення «Ордену Туристичних заслуг» (фр. *Ordre du Mérite touristique*). «Орден Туристичних заслуг» призначався для винагороди осіб, які відзначилися помітним внеском у розвиток туризму і пов'язаних з ним сфер діяльності у Франції та Французькому Союзі.

У 70-80-і рр. в'їзний туризм у Франції розвивався досить швидкими темпами. У 1985-1994 рр. середньорічний приріст туристів становив 4,7%, а доходів – 13,1%. В даний час Франція має позитивне туристичне сальдо. Країна займає лідируючі місця по кількості міжнародних прибуттів. Прийняття Шенгенської угоди та скасування візового режиму між країнами Об'єднаної

Європи сприяло тому, що більша частина туристів надавала перевагу подорожам до Франції в уїк-енд.

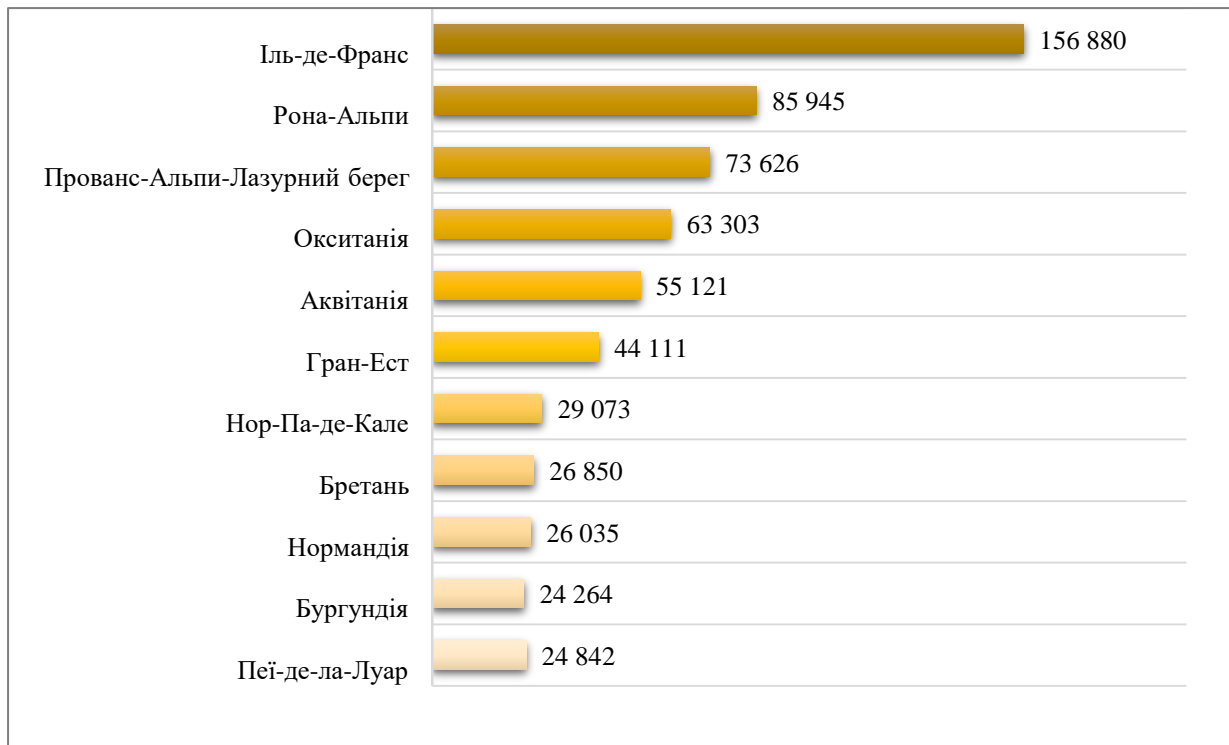
Кількість іноземних туристів у Франції у період за 1980-1991 рр. зросла з 29 до 55 млн. чоловік. Німеччина є країною, що надає основну частину туристів. Також у цьому списку є: Великобританія, Бельгія, Італія, Швейцарія, Іспанія, Нідерланди.

Французька Рив'єра була та й залишається одним з найпопулярніших місць для відвідування. Кількість туроднів у готелях і туристичних таборах складала 35 млн. в рік [41].

Наразі, згідно статистики 2019 року, за кількістю готельних номерів, ми можемо спостерігати, що беззаперечними лідером є регіон Іль-де-Франс.

Порівняльна характеристика кількості готельних номерів у Франції за регіонами у 2019 р. показана на рис. 9

Рис. 9 Порівняльна характеристика кількості готельних номерів у Франції за регіонами у 2019 р. (у тис.) (побудовано автором на основі: [42].)

Французи також надають перевагу подорожам по території власної країни, про що свідчить статистика щодо збільшення туристичних витрат.

Туристичні витрати французьких туристів, які подорожують країною показані на рис. 10.

Рис. 10 Туристичні витрати французьких туристів, які подорожують країною

(у млрд. євро)(побудовано автором на основі: [43])

Також завдяки підтримці з боку держави систематично розвивалася сільська місцевість для прийому туристів. Проте ці проекти повинні були сприяти, розвитку внутрішнього туризму, а не в'їзного [44].

Розвиток сільського туризму у Франції передбачав наступні соціальні та економічні цілі, що дало результат:

- ліквідовано економічну деградацію сільських районів;
- скорочено міграцію сільського населення до міст;
- збережено й відтворено культурну спадщину та національну самобутність сільських регіонів.

У 1967 р. уряд Франції прийняв план спільного розвитку сільської місцевості і туризму в Аквітанії. Фінансування плану здійснювалось приватним сектором, координацію розвитку здійснювала урядова комісія. В цьому регіоні облаштовували пляжі, зони відпочинку на озерах і місця для занять водними видами спорту. В так званих зелених зонах, передбачалося зберегти ландшафт і дику природу з метою розвитку зеленого туризму. Цей проект значно сприяв розвитку туризму навіть в роки економічного спаду [44].

Національною організацією будинків відпочинку и зеленого туризму (Maison des Gites de France et du Tourisme Vert) є однією з головних організацій, що регулює розвиток сільського туризму у Франції. Якість такого відпочинку контролюється і сертифікується DDASS – міністерством охорони здоров'я і соціального забезпечення Франції. Оселі сільського туризму представлені в певній ієрархії: від простих сільських будиночків до вілл і приватних історичних замків. Для півдня Франції характерне поєднання сільського та пляжного туризму. Саме тому на прибережних зонах будуються котеджні містечка для туристів [45].

Розвиток малого сімейного готельного бізнесу в сільських регіонах є основною ідеєю розвитку сільського туризму.

Так як Франція межує з заможними північно-західними європейськими державами та має заморські території розташовані поблизу різних споживчих ринків – це ще один із позитивних чинників розвитку туристичної індустрії Франції.

Діловий туризм є одним з напрямків туризму, що набули широко поширення зокрема у Франції. Важливим центром ділового туризму в Європі є Париж. Зокрема, щорічно в країні проводяться дві наймасштабніші виставки:

MIDEST – Міжнародна промислова виставка субпідряду та VATIMAT – Міжнародна будівельна виставка, які відбуваються у паризькому виставковому центрі Парі-Норд Вільпент. Обидва заходи пов'язані однією тематикою: будівництво, інтер'єр, архітектура, техніка. [47, 48].

22 листопада 2017 р. було відкрито Паризький конгрес-центр, який є одним з найбільших в Європі. Міжнародні конгреси та заходи розплановані в ньому до 2022 р. [48].

Бізнес та діловий туризм є перспективними видами туризму у Франції, зокрема в центральному регіоні Іль-де-Франс з адміністративним центром в Парижі в силу своєї позасезонності, орієнтації на клієнта з високим рівнем доходу.

У 2018 році саме в Парижі відбулося 3 405 заходів на спеціальних майданчиках, включаючи 446 ярмарки, 1192 конгреси та 1767 ділових заходів та шоу, навчальних курсів та інших заходів, загалом залучивши майже 13 мільйонів відвідувачів. Тільки сектор ярмарків та конгресів приніс 6,6 млрд євро економічних доходів та надало 90 000 робочих місць [49].

У сучасному розумінні діловий туризм означає виїзд людини до певної туристичної дестинації з метою вирішення важливих професійних завдань без одержання доходів за місцем тимчасового перебування. Це можуть бути поїздки на ділові переговори, наукові і науково-практичні конференції, галузеві виставки і ярмарки, освітні семінари, майстер-класи, тренінги тощо, які умовно об'єднують під назвою «MICE-індустрія» або «індустрія зустрічей». Акронім складають перші букви англійських слів:

M – Meetings (зустрічі), I – Incentives (інсентив-заходи), C – Conventions (конференції), E – Exhibitions (виставки)[50].

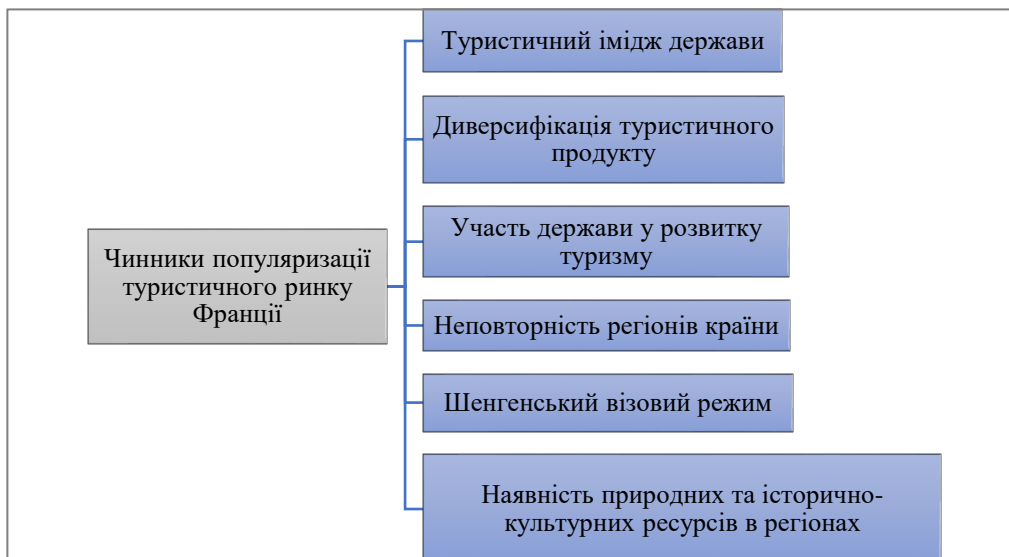
Франція займає головне місце за рівнем розвитку гастрономічного і винного туризму. Гастрономічний туризм передбачає туристські поїздки в цілях знайомства з кухнею того чи іншого регіону. Тобто туристи зупиняються на фермах, що пропонують повний пансіон. Винний туризм представлений у вигляді: дегустації вин і шампанських; відвідування декількох виноробних

господарств; вивчення технологічного процесу виноробства на аматорському та професійному рівнях; ознайомлення з правилами подачі вина до столу і подання його з гастрономічними стравами [51].

Таким чином, регіони Франції є потужним рецептивним туристичним ринком світу, який характеризується наступними основними рисами, які показані на рис. 11

Рис. 11 Чинники популяризації туристичного ринку Франції (побудовано автором на основі: [52]).

- Туристичний імідж держави. Туризм як явище зародився у Франції ще в XVIII столітті й спершу був доступний тільки аристократам. Поїздки з метою освіти користувалися особливим попитом, так як вивчення французькою

мови було обов'язковим серед знаті.

- Диверсифікація вибору туристичного продукту та послуг. Наявність різноманітних природних та культурно-історичних ресурсів, вигідне географічне положення дає можливість для розвитку різних видів туризму.

- Неповторність всіх регіонів Франції. Кожен регіон Франції має свої традиції, кухню, навіть іноді свій місцевий діалект.

- Участь держави у розвитку туризму. Розвиток туризму та створення привабливого образу Франції на міжнародній арені одне з пріоритетних завдань

уряду. Велика увага приділяється реставруванню та утриманню пам'яток в гарному вигляді.

- Франція – учасниця Шенгенського візового режиму, що сприяє збільшенню туристичних потоків в цю країну, особливо з європейських держав.
- Транзитний туризм із Півночі на Південь. Франція знаходиться на перетинанні доріг з Півночі на Південь, що дає можливість розвивати транзитний туризм із основних країн-постачальників європейських туристів – Німеччини та Великої Британії. Саме тому деякі туристи проїжджаючи проїздом залишаються у Франції на кілька днів [53].

Таким чином, проаналізувавши фактори, що обумовлюють розвиток туризму у Франції, можна побачити, що ця країна пропонує різноманітні туристичні продукти та послуги практично на будь-який смак.

Після Другої Світової війни уряд Франції зміг правильно встановити пріоритети та заходи щодо подальшого розвитку туризму, щоб вивести країну з економічної кризи та стати одним з лідерів сьогодення щодо кількості міжнародних прибуттів.

Згідно знайденої інформації Франція – одна з тих країн, що зробила значний внесок в розвиток індустрії туризму та гостинності і як результат, готельна та ресторанні індустрії Франції знаходяться на високому рівні, про що свідчить велика кількість готелів та ресторанних закладів.

Офіційним державним органом, який займається розвитком туризму у Франції, є Національна рада з питань туризму, яка являє собою консультативний орган при міністрі з туризму. Слід відмітити той факт, що держава приділяє велику увагу розвитку туризму. Протягом років були прийняті різноманітні плани розвитку видів туризму, зокрема прибережного та сільського туризму на південно-західному узбережжі Франції.

2.2. Туристсько-рекреаційні ресурси південної частини Франції

Кожен регіон Франції є неповторним через наявність різноманітних природних та культурно-історичних ресурсів. До південної частини Франції можна віднести такі регіони як: Іль-де-Франс, Центр – Долина Луари, Прованс-Альпи-Лазурний берег, Корсика, Окситанія.

Першість за популярністю займає регіон **Іль-де-Франс** (Паризький регіон). Історична область Франції і одночасно регіон з однойменною назвою, Іль-де-Франс (Ile-de-France) розташований між річками Сена, Марна, Уаза і охоплює Париж і його передмістя: Еран (Eragny), Фонтенбло (Fontainebleau), Шатофор (Châteaufort), Рюей-Мальмезон (Rueil-Malmaison), Марн-ля-Вале (Marne-la-Vallée), Версаль (Versailles), Ножан-сюр-Марн (Nogent-sur-Marne), Фонтенбло (Fontainebleau).

У регіон Іль де Франс (дослівний переклад – «острів Франції») входять Париж і його околиці. Це найменший за площею регіон Франції, але найбільший за значимістю. Тут зосереджені відомі історичні пам'ятки і парки розваг. Регіон займає 2% національної території і вважається найбільш населеним у Франції [54].

Як адміністративна одиниця регіон був створений зовсім недавно – в 1976 році, але він має давню і багату історію. У X столітті ця місцевість стала колискою французької монархії: тут проголосили королем Гуго Капета, який став засновником династії Капетингів.

В околицях столиці будувалися королівські замки, в лісах полювали монархи і аристократи, у палацах вищої знаті Іль-де-Франса розгорталися інтриги і плелися змови [54].

Кількість туристів, що відвідали регіон Іль-де-Франс в 2019 році, досягло рекордного рівня – 50,3 млн осіб, що на 200 тис. більше, ніж в 2018 році.

Президент ради регіону Іль-де-Франс Валері Пекресс на прес-конференції зазначила, що незважаючи на такі негативні фактори, як рух «Жовті жилети», Brexit в Великобританії і т.д., кількість туристів з Бельгії, США та інших країн стабільно збільшувалася, число ділових туристів, що залучаються на виставки,

так само не знизилася. В цілому індустрія туризму в регіоні залишалася стабільною протягом всього року [55].

Порівняльна характеристика числа туристичних відвідувань регіону Іль-де-Франс (у 2018 та 2019 р.р.) показана нарис. 12.

Рис. 12 Порівняльна характеристика числа туристичних відвідувань регіону Іль-де-Франс (у 2018 та 2019 р.р.) (у млн.) (побудовано автором на основі: [56].)

Рейтинг найбільш відвідуваних регіонів Європи у 2018 р. показаний на рис. 13 (Додаток Д).

Згідно з даними, доходи від туризму в регіоні Іль-де-Франс в 2019 році досягли 22 млрд євро, а кількість туристів, що користувалися послугами готелів досягла 35,4 млн чоловік, обидва показники в основному залишаються такими ж, як у 2018 році [55].

В. Пекресс підкреслила, що Китай залишається найважливішим серед азіатських країн джерелом туристів для регіону. У 2019 регіон відвідали 950 тис. китайських туристів, таким чином Китай посів п'яте місце за кількістю туристів, і друге місце за сумою споживання близько 1 млрд євро серед всіх країн [55].

У регіоні добре розвинена транспортна система: автодороги, залізниця, в Парижі знаходяться 6 великих залізничних вокзалів, які одночасно є пунктом відправлення поїздів, які обслуговують передмістя, і поїздів «великих ліній» до

інших регіонів і європейських країн. У передмістях Парижа розташовані 5 аеропортів. Є річковий транспорт, розвинені автобусні перевезення.

Іль-де-Франс – це колыска готичної архітектури, тут розташовані відомі пам'ятки як: собор Нотр-Дам де Парі (Notre-Dame de Paris) (собор було пошкоджено через пожежу в 2019 році), базиліка Сен-Дені (Basilique Saint-Denis), абатство Руаефон (l'abbaye de Royaumont), церква Сент-Есташ (Église Saint-Eustache), Свята каплиця (Sainte Chapelle) [57].

Найбільшою популярністю серед туристів користуються такі архітектурні пам'ятки як: Триумфальна арка в Парижі (Arc de triomphe de l'Étoile), Будинок інвалідів (Hôtel des Invalides), Версальський палац (Château de Versailles), замки Во-ле-Віконт (Château de Vaux-le-Vicomte), Фонтенбло (Fontainebleau), Рамбуїє (Château de Rambouillet).

Сучасна архітектура добре представлена в регіоні: Центр Жоржа-Помпиду (Centre national d'art et de culture Georges-Pompidou), Велика арка Дефанс (La Grande Arche de la Défense), Державна бібліотека Франції (Bibliothèque nationale de France) [57].

У романо-візантійському стилі побудована знаменита базиліка Сакре-Кер на Монмартрі (Basilique du Sacré-Cœur). В іспано-мавританському стилі – Велика мечеть Парижа (Grande Mosquée de Paris).

В регіоні розташовані 8 міст, включених в список «Міст мистецтва та історії»: Париж (Paris), Булонь-Бійянкур (Boulogne-Billancourt), Етамп (Étampes), Рамбуїє (Rambouillet), Сен-Кантіна-ан-Івлін (Saint-Quentin), Понтуаз (Pontoise), Мо (Meaux), Нуазьель (Noisiel).

Париж має комплексну туристичну спеціалізацію. Як політична й економічна столиця Франції, де перебувають уряд і парламент, розміщуються ЮНЕСКО й понад 100 інших міжнародних організацій, штаб-квартири найбільших світових компаній, він приймає велику кількість ділових туристів. Будучи посередником у внутрішній і зовнішній торгівлі французьких районів, він проводить численні виставки й ярмарки.

Париж є центром світової моди, тому багато туристів приїжджають сюди на шопінг-тури та щоб придбати речі всесвітньо відомих модельєрів. Єлисейські Поля знамениті не тільки як одна з головних визначних пам'яток Парижа, але і як один з найкращих районів для шопінгу. Галерею Лафайєт можна без перебільшення назвати символом французького стилю життя. На величезній території магазину, що складається з трьох будівель, розташувалися відділи з найвідомішими модними брендами з усього світу. Асортимент в Галереї Лафайєт постійно оновлюється, щоб покупці мали можливість придбати найкраще з робіт французьких і міжнародних дизайнерів: модний одяг, взуття та аксесуари для всієї родини.

В регіоні проходять 4 історичні та туристичні маршрути: історичний маршрут по домівках письменників, маршрут Нормандія - Вексен, маршрут, присвячений королю Франциску I та маршрут слідами імпресіоністів.

До культурної спадщини ЮНЕСКО входять 4 місця: берега Сени в Парижі, палац і парк Фонтенбло (Fontainebleau), палац і парк Версаль (Château de Versailles), Провен (Provins) - місто середньовічної ярмарки [56].

Щодо розвитку подієвого туризму, то щорічно на початку літа на півночі Іль-де-Франс у містечку Шантийї проводяться грандіозні скачки, традиція яких підтримується з 1834 року. Незважаючи на те, що на дворі XXI століття, більшість глядачів надягають старовинний одяг, щоб відвідати це видовище.

Основними майданчиками для проведення концертів, вистав та розвитку фестивального туризму є: Берсі Арена (Palais omnisports de Paris-Bercy), концертний зал Олімпія (Olympia), палац конгресів в Парижі (Palais des congrès de Paris), Паризький палац спорту (Palais des Sports), Паризька філармонія (Philharmonie de Paris), Опера Гарньє (Palais Garnier).

У Парижі та в регіоні постійно відбуваються різноманітні фестивалі (Рок на Сени, джазові фестивалі, фестиваль гумору, Весна поетів, цирковий фестиваль, кінофестивалі та ін.) [58].

Спортивні арени, що використовуються для проведення спортивних заходів: Стад де Франс в Сен-Дені (Stade de France) і Ю Арена в Нантерре (U

Arena), і також стрибки на шоу Гермеса у Гран-Пале, тенісний турнір Ролан-Гаррос, фінішна лінія гонок Тур де Франс на Єлисейських полях [58].

Крім того традиційно величезну кількість туристів приваблює Паризький Діснейленд, розташований в містечку Марн-ла-Валле (32 кілометри від Парижа) – найбільший (1943 га) парк розваг в Європі. Трохи північніше Діснейленду, в містечку Плайя розміщується інший не менш відомий розважальний центр – парк Астерікс [59,60].

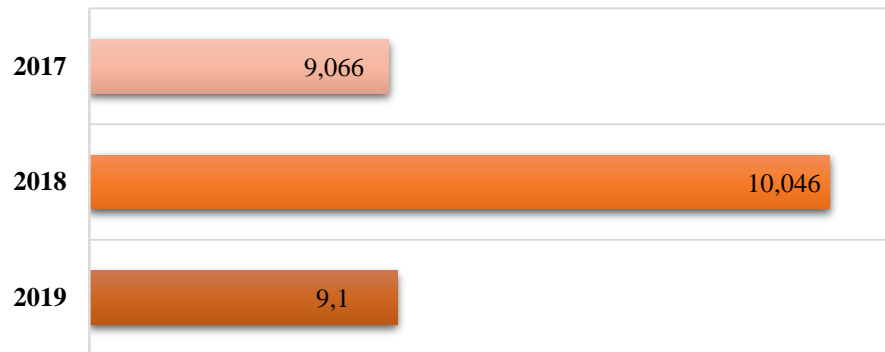
Середня щоденна відвідуваність Діснейленду становить 50000 людей. У 2019 році загальна кількість туристів сягнула позначки в 9, 084 млн. Цей результат був дещо нижчим через терористичні атаки, що відбулися в Парижі в 2019 році. У 2018 році ця позначка сягала 10, 046 млн, а у 2017 році 9, 066 млн туристів [64].

Порівняльна характеристика відвідувань Діснейленду (у період з 2017 по 2019 р.р.) показана на рис. 14.

Рис. 14 Порівняльна характеристика відвідувань Діснейленду (у період з 2017 по 2019 р.р.)

(побудовано автором на основі: [64].)

Для занять водними та лижними видами туризму в регіоні Іль-де-Франс не

так багато ресурсів. Що стосується пляжів, то їх там небагато і вони знаходяться на берегах річок. Проте, Іль-де-Франс має всі ресурси для занять кінним спортом, скелелазінням і для організації піших походів [63].

Наступним регіоном, що привертає увагу туристів, насамперед через свою багату архітектурну спадщину є регіон **Центр - Долина Луари**.

Долина Луари – географічний центр Франції і велика територія всередині країни. Особливістю регіону є те, що тут знаходиться незліченна кількість замків, фортець, палаців, соборів [65].

Сама назва Центр не подобається місцевим жителям, через те що, вона не відображає географічних та історичних особливостей регіону, і регіон не розташований в центрі Франції. Було запропоновано перейменувати цей регіон в «Долина Луари» (фр. Val de Loire), назва, що асоціюється зі знаменитими замками Луари. 15 січня 2015 року регіон Центр перейменували в регіон Центр-Долина Луари [66, 67].

Замки в Долині Луари, входять до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО та вважаються другим за популярністю після Парижу туристичним напрямком у Франції. Побачити всі замки долини за один раз навряд чи вдасться, адже їх тут близько 60, тому зазвичай розглядають найпопулярніші 10. [68].

Уздовж берега Луари розташовано понад 60 замків, більшість з яких було побудовано в епоху середньовіччя і перебудовано в період ренесансу.

Шамбор (фр. Château de Chambord) – був зведений за наказом короля Франциска I, який бажав бути ближче до своєї коханої – графині Турі, що проживала поруч. Леонардо да Вінчі брав участь у проектуванні, проте помер за кілька місяців до початку будівництва. Будівля вражає своїми розмірами: 426 кімнат, 77 сходів, 282 каміна. Король навіть хотів підкоригувати русло Луари, щоб річка текла прямо під вікнами його резиденції, але потім відмовився від плану [69].

Королівський замок Блуа (фр. château de Blois) – найбільший за розмірами замок Луари, улюблена резиденція французьких королів Людовика XII і Франциска I. Замок знаходиться під охороною ЮНЕСКО як пам'ятник Всесвітньої спадщини. Замок також називають «дамським», оскільки його найвидатнішими мешканцями були жінки.

Замок Шенонсо, побудований в 1513-1517 роках, незабаром після смерті власника був конфіскований і став власністю короля Франциска I. Його син Генріх II, зійшовши на престол, подарував замок своїй фаворитці Діані де Пуатьє, яка була старша за монарха на 20 років. Покинути маєток Діані довелося під тиском законної дружини короля, Катерини Медичі, після його загибелі на турнірі. Пізніше замок не раз переходив з рук в руки, незмінним залишалося одне – про нього піклувалися в основному дружини власників. Шенонсо і сьогодні знаходиться в приватній власності, але відкритий для відвідувачів [68].

Замок Кло-Люсі вартий уваги, так як Леонардо да Вінчі провів тут три останні роки життя. Відтворено інтер'єр кімнат, де мешкав художник, а в музеї та парку виставлені його винаходи, включаючи прототипи вертольота, літака, танка і парашута, що вражають туристів схожістю з сучасними аналогами.

Найказковіший замок долини Луари – Юссе. Саме цей замок надихнув Шарля Перро на написання «Сплячої красуні», тому частина експозиції присвячена відомій казці та її героям.

Замок Валансі будувався з XII по XVIII століття і сьогодні вважається видатною пам'яткою архітектури епохи Відродження та французького класицизму. Поруч знаходиться музей ретро-автомобілів.

Замок Шеверни в долині річки Луари не схожий на інші, на думку відвідувачів тут абсолютно не відчувається музейна атмосфера. Так як протягом довгого часу замок належав представникам однієї родини, тут збереглися первісні інтер'єри, включаючи старовинні меблі та портрети власників роботи провідних французьких майстрів.

Замок Вілландрі був зведений в 1536 році на руїнах феодальної фортеці, від якої залишилася лише одна вежа. Це був останній замок в долині Луари, побудований в стилі Ренесанс.

Замок Шинон збудований в XII столітті зіграв важливу роль у Французькій історії: тут жив у вигнанні спадкоємець французького престолу Карл VII під час Столітньої війни.

Замок Лош почали будувати ще в кінці XI століття. За свою історію вона не раз змінювала власників, серед яких були французькі та англійські королі: Філіп II Август і Річард I Левове Серце [68].

Туристи, що люблять активний відпочинок можуть взяти напрокат каное і каяки чи покататися на велосипедній мережі Loire à Vélo, яка йде практично вздовж усієї річки. Це 800 кілометрів упорядкованої та безпечної траси. Велотраса спеціально обладнана так, щоб на її території можна було знайти різні послуги та сервіс для велосипедів. На цьому маршруті розташовані три природні парки: Природний парк Бренна, Луара-Анжу-Турень і Природний парк Перша [69].

Долина Луари – це регіон з численними музичними фестивалями різних течій. Найвідоміший з них – Printemps de Bourges (Весна в Буржі). Тут проходять фестивалі джазу в Турен та в Валь-де-Шері. Органний фестиваль в Шартрі також приваблює туристів до регіону Центр Землі Луари [70].

Гастрономічний туризм також вид туризму, що усаїшно розвивається і цьому регіоні, незважаючи на те, що тут немає єдиного стилю кулінарії. У самій долині, яку називають «садом Франції», ростуть різні види фруктів і овочів. З прісноводних риб річки Луари і її приток широко використовується щука, окунь та вугор. Дичина з лісів на сході регіону використовується для приготування відмінних ковбас. Традиційний десерт цього регіону – фруктові торти [71].

Самі шефи намагаються розводити городи тих сортів овочів чи фруктів, що зникають з ужитку. На березі Луари знаходиться наприклад, город Бенуа Паскье, господаря і кухаря одного з кращих ресторанів Тура, «Saint-Honoré». Інгредієнти практично всіх страв, які подаються відвідувачам, йдуть саме з цього, власного городу, в якому встановлений і вулик [72].

Зрештою, регіон Центр-Долина Луари – історичний регіон Франції. Саме в долині Луари, в основному, велися нескінченні битви Столітньої війни між Англією і Францією. Війна залишила свій слід у вигляді потужних фортець та веж, а також у вигляді постійних спогадів про резонансні фігурах, таких як Елеонора Аквітанська і Жанна д'Арк [73].

Наступним регіоном на південному сході Франції є **Прованс- Альпи-Лазурний берег**. На півдні омивається Середземним морем. Регіон з багатою історією і спадщиною, красивими та різноманітними пейзажами, з величезним туристичним потенціалом.

Основні міста регіону: Марсель, Ніцца, Тулон, Екс-ан-Прованс, Авіньйон, Антіб, Канни, Ля Сейн-сюр-Мер, Єр, Арль, Фрежюс, Грасс [74].

Дослідження цього регіону є актуальним, так як майже половина всіх іноземних туристів надає перевагу відпочинку в регіоні Прованс-Альпи-Лазурний берег, а саме на Французькій Рив'єрі (13 млн туристів у 2019 році) [75].

Назва Прованс походить з епохи римського завоювання Галлії. Південні землі за Альпами, що опинилися у їх владі римляни називали «Provincia Nostra» – «наша провінція», або просто «Provincia» – «провінція». Сьогодні ця історична територія офіційно є складовою частиною регіону Прованс – Альпи – Лазурний берег.

З усіх областей Франції Прованс вважається найбільш різноманітним за формами рельєфу і природним умовам. Цей регіон вирізняється з поміж інших найбільшою багатоманітністю природних зон, великою кількістю виноградників і відмінною кухнею, що поєднує як північні, так і південні традиції.

Прованс – найпопулярніший напрям внутрішнього туризму. Французи обирають цей регіон через природні пейзажі, різноманітні пам'ятки, м'який клімат, незрівнянну кухню [76].

До найбільш відвідуваних місць Провансу відносять селище Ле-Бо-де-Прованс і художній центр Carrières de lumières. Ле-Бо-де-Прованс, одне з найкрасивіших високогірних сіл Франції, розташована на масиві Малих Альп. Недалеко від нього знаходиться мистецький центр Carrières de Lumières, культурний простір, де проходять виставки.

Місто Авіньйон з 1309 – 1377 рр. було резиденцією римських пап, про що свідчить папський палац, що входить до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, найбільший готичний палац на Заході. Старе місто чудово збереглося та досі має середньовічні стіни. Авіньйон часто служить вихідною точкою для поїздок по провансальським селищам.

Люброн – гірський масив в Провансі. На сьогоднішній день в цілісності залишилося 4 замки: шато Ансуї (le château d'Ansouis), шато Лурмарен (le château de Lourmarin), шато Лакост (le château de Lacoste) і шато Тур д'Ег (le château de la Tour d'Aigues). Тут також пролягає маршрут в 70 км під назвою «Найкрасивіших сіл Франції» (Лурмарен і Кюкюрон).

Для туристів, що люблять активний відпочинок є можливість піднятися на гору Ванту, найвищу в Провансі (1911 метрів) або помилуватися видами Вердонської ущелини, найбільшого річкового каньйону в Європі.

Каланки – це одна з головних визначних пам'яток Провансу, з їх чудовою природою і неймовірною красою пейзажів, які називають провансальськими фіордами. Каланки – це вапнякові скелі висотою понад 400 метрів, що сформувалися близько 120 мільйонів років тому. Національний парк Каланки (Parc National des Calanques) був заснований в 2012 році, ставши 10 національним

парком у Франції. Він займає площу 158 100 гектарів. Це перший приміський парк в Європі, 90% його займає територія моря і 10% – суша. Є тільки два подібних парки в світі, крім каланки – Кейп в Південній Африці і Сідней в Австралії [77].

Пейзажі в цьому парку абсолютно унікальні, з його масивною береговою лінією, його підводним каньйоном і численними островами, включаючи той, на якому знаходиться знаменитий Шато д'Іф, фортеця шістнадцятого століття, прославлену Олександром Дюма в його романі Граф Монте-Крісто [78].

Також до численних природних ресурсів можна віднести озеро біля села Сійя-ля-Каскад (Sillans-la-Cascade) куди вливається 44-метровий водоспад.

У Провансі є всі ресурси для розвитку зеленого туризму. Франція стала однією з перших європейських країн, в якій зелений туризм почав розвиватися вже в середині ХХ ст. Як у самих французів, так і в іноземців великою популярністю користуються програми проживання в замках, де туристам пропонується зробити вибір: від кімнати з одним ліжком до апартаментів з витонченим аристократичним сервісом. У країні налічується близько 700 замків, сертифікованих для прийому агротуристів.

У Франції розроблена програма дитячого відпочинку в сільській місцевості під час шкільних канікул. Діти у віці від 3 до 13 років розміщуються в сім'ях, знайомляться з сільським господарством [79].

Плато Валенсоль можна назвати символом Провансу, адже саме тут розкинулися численні лавандові поля, серед яких розташовані провансальські села: Сістерон, Маноск, Каstellан і Мустьє-сен-Марі. Помилуватися лавандою можна з кінця червня до кінця липня [80].

Три головні точки на маршруті по лавандовій дорозі: маленьке село Сіль (Sault), середньовічне містечко Сімьян-ля-ротонда (Simiane-la-Rotonde) і монастир Ганагобі (Monastère de Ganagobie) [81].

Подієвий туризм у Провансі представлений у вигляді театрального фестивалю в Авіньйоні, кориди в Арлі і Німі, карнавалів, лавандових фестивалів,

що проходять у багатьох містах. Благородних тварин в Провансі не вбивають. Замість цього 10 матадорів в білому одязі намагаються зірвати червону стрічку з бичачих рогів, що вимагає ще більшого мистецтва і сильніше захоплює глядачів. Видовищні бої проводяться в римських амфітеатрах, на аренах, де 2000 років тому боролися між собою гладіатори [82, 83].

Жодне місто не асоціюється міцніше з Провансом, ніж Ніцца. У XVIII-XIX століттях тут став розвиватися туристичний бізнес, в якому сьогодні задіяно близько 80% населення. М'який клімат, красиві пейзажі, вільні території залучали до Ніцци багатьох аристократів. Тут бували члени королівських сімей Британської і Російської імперій. Пізніше курорт уподобали заможні підприємці. До кінця XIX століття Ніцца стала одним з головних центрів європейського туризму, що призвело до небувалого розквіту архітектури. Сьогодні це популярний міжнародний курорт середнього класу.

Південно-східне узбережжя Середземного моря в районі Франції носить поетичну назву Французької Рив'єри. Друге ім'я місцевості – Лазурний берег – закріпилося за нею завдяки маловідомому в наші дні французькому письменникові Стефану Льежару, що видав в 1870-му році роман з однойменною назвою [84].

Основні пляжні курорти Лазурного Берега: Ніцца (Nice), Канни (Cannes), Антіб і Жуан-ле-Пен (Antibes - Juan-les-Pins), Сен-Тропе (Saint-Tropez), Ментон (Menton) [85].

Але Французька Рив'єра не завжди була відомим курортом. До XVIII століття це був віддалений і бідний регіон, відомий лише риболовлю, оливковими садами і виробництвом квітів для парфумів.

Нова ступінь в розвитку цього регіону почалася в кінці XVIII століття, коли узбережжя півдня Франції стає оздоровчим курортом для вищого британського класу. Першим британським мандрівником, який описав переваги цього курорту, став письменник Тобіас Смоллет, який відвідав Ніццу в 1763 році, коли та була ще італійським містом в складі королівства Сардинія.

У той же час шотландський лікар, Джон Браун, став знаменитий завдяки своїм рецептами кліматотерапії. На його думку, зміна клімату могла допомогти вилікувати різноманітні недуги, в тому числі туберкульоз. Французький історик, Пол Гонне, писав, що в результаті в 1784 році Ніццу заповнили колонії блідих хворих англійців знатного походження, які перебувають на порозі смерті, в їх числі були лорд і леді Кавендіш, герцог Глостер, герцог Йоркський, брат короля.

Через двадцять років після приєднання Ніцци до складу Франції, розвиток туризму став набирати швидкі обороти. У 1864 році була побудована залізниця, що з'єднує Париж і Ніццу. Це надзвичайно скоротило час туристів на переїзди. Завдяки новому виду транспорту, число відпочиваючих під час зимового періоду збільшилася 4500 туристів відвідали Французьку Рів'єру в 1861 році, 12000 – в 1870 році, 25000 – в 1875 році і 33000 – у 1880 році [84].

У цьому регіоні знаходиться значна кількість готельних підприємств (2 111 тис.), що випереджає такі регіони як Корсика, О-де-Франс, Нормандія, Луари.

Порівняльна характеристика кількості готелів у регіонах Франції (станом на 2019 р.)

Рис.15 Порівняльна характеристика кількості готелів у регіонах Франції у тис. (станом на 2019 р.) (побудовано автором на основі: [86]).

Наразі Ніцца відома не тільки своїми пляжами, але і музеями. Музей

образотворчих мистецтв (Musée des Beaux-arts de Nice), музей Матісса (Musée Matisse), музей Марка Шагала (Musée National Message Biblique Marc Chagall) і музей сучасного мистецтва (Musée d'Art Moderne et d'Art Contemporain) в числі обов'язкових для відвідування [84].

Монте-Карло місто відоме усьому світу як столиця грального бізнесу та небувалої розкоші. Щороку тут стартує популярне авторалі «Монте-Карло». Через місто проходить траса «Формули-1».

Світову популярність Сен-Тропе отримав завдяки французькому кінематографу. Веселі пригоди «місцевих» жандармів під проводом коміка Луї де Фюнеса досі ваблять у це провансальське портове містечко численних туристів. Вілли багатьох відомих акторів, художників і кутюр'є розташовуються саме тут.

Ментона – ще один курорт Лазурного узбережжя. Велика кількість садів у місті дали йому назву «Перлина Франції», а завдяки сприятливому клімату для вирощування цитрусових, місто було названо «Столицею лимонів». Щорічно у Ментоні проходить Фестиваль цитрусових, під час якого на вулицях можна спостерігати різноманітні фігури та скульптури створені з лимонів та апельсинів.

Розташований між Марселем і Сен-Тропе, Тулон є одним з найбільш популярних туристичних місць Західної Європи. У його порту розміщується найважливіша військово-морська база Франції. Головні пам'ятки Тулона знаходяться в Старому місті. До їх числа відносяться кафедральний собор XI століття, Національний військово-морський музей (відкритий при Наполеоні), площа Луї Блана з розташованим на ній фонтаном «Тамбурін» (1839). Важливою культурною особливістю Тулона є розвинені винні традиції [85].

Популярністю Лазуровий Берег зобов'язаний приємному клімату – м'яка тепла зима й нежарке літо. Лазуровий Берег вважається одним із найкращих у світі місць для відпочинку.

Відстані між курортними містами невеликі (від Ніцци до Канн – 30 км, до Монако – 10 км), і живучи в одному місті, можна відвідати інші. Лазурний берег межує з Лігурійським узбережжям Італії. Взявши напрокат машину, можна побачити Геную, Сан-Ремо і інші перлини «Великого чобота».

Для туристів, що захоплюються зимовими видами спорту пропонуються чудові гірськолижні курорти в Альпах Верхнього Провансу і Верхніх Альпах (наприклад, Орсьєр, Сер-Шевальє, Ле-Деволюї, Ля-Грав і Ля-Мейє). Серед видів

активного відпочинку можна виділити: сноуборд, гірські лижі, санний спорт, катання на собачих упряжках або ходіння на снігоступах. А влітку можна здійснити сходження в гори або зайнятися скелелазінням [87, 88].

Також є ресурси для розвитку екстремального туризму: банджи-джампінг, стрибки с трампліну, плавання підльодом, зіплайн.

Основні гірськолижні курорти в Альпах: Ізола-2000 (Isola 2000), Ризуль - Варс (Risoul-Vars), Серра-Шевальє (Serre Chevalier), Монженевр (Montgenevre) [87].

Кухня регіону Прованс-Альпи-Лазурний берег по праву носить назву «сонячної». Саме завдяки сприятливому клімату тут є можливість вирощувати велику кількість різноманітних продуктів.

Візитною карткою регіону можна виділити такі продукти як: оливкова олія та оливки, камаргський рис, лавандовий мед, морепродукти, провансальські трави, трюфелі, високоякісні сири.

Щодо популярних страв регіону, то одна з найвідоміших – рибний суп буйабес (bouillabaisse), спробувати який бажано в Марселі. Спочатку цей суп був їжею бідних рибалок, що варили собі обід із залишків непроданого улову. Інша страва, знайома всім завдяки назві мультфільму, «рататуй». Це овочеве рагу спочатку було їжею солдатів. Слово «рататуй» – похідне від двох елементів: rata – «їжа» і touiller – «перемішувати» [89].

Проаналізувавши знайдену інформацію, можна сказати, що регіон Прованс-Альпи-Лазурний берег має природні та культурні ресурси для розвитку: пізнавального, пляжного, водного, подієвого, гастрономічного.

Корсика (Corse, Corsica) – четвертий за величиною (площа 8680 кв. км) острів в Середземному морі і один з наймальовничіших регіонів Франції. Корсика вважається гористим регіоном, 24 місцеві гори мають висоту більше двох кілометрів, а найвища точка – гора Монте-Чинто – здіймається на 2710 метрів. При цьому тут протікає безліч річок, наявна протяжна берегова лінія та близько 300 км першокласних пляжів, причому більше 25% берегової лінії охороняється державою [90].

Офіційна назва регіону – «Територіальне співтовариство Корсики» (Collectivité territoriale de Corse). Згідно «Акту про статус Корсики» від 13 травня 1991 року, Корсика володіє особливим статусом у Французькій республіці, що дає їй більше автономії як регіону.

Регіон включає 2 департаменти: Південна Корсика (Corse-du-Sud) і Верхня Корсика (Haute-Corse). Найбільші міста Корсики – Аяччо і Бастія [90].

Більше 80% території острова не зазнали впливу людини, 15% віддані під сільськогосподарські угіддя, і лише 2% зайняті дорогами і поселеннями. До того ж близько 70% лісів знаходяться у приватній власності, що практично гарантує їх збереження, а береги річок, згідно з місцевими законами, є загальнодоступними. Тому не дивно, що з туристичної точки зору цей острів є одним з найпопулярніших курортних і екологічних напрямків Франції, який в рік відвідують понад 3 млн осіб, що майже в 8 разів перевищує чисельність населення самого острова.

Острів Корсика володіє цілою мережею власних гірських центрів, що дало змогу розвивати гірський та лижний туризм. Рельєф острова і достаток зон з власним мікрокліматом цілком дозволяють кататися на лижах з грудня (частіше з середини січня) по березень-квітень, а велика кількість схилів, що лежать на висотах між 1400 і 1800 метрів, створюють сприятливі умови для формування гірських центрів відпочинку. В даний час виділяють чотири – Col de Vergio, Ghisoni, Haut-Asco і Val d'Ese, хоча місцева влада активно проектує ще дев'ять, а зимовий лижний маршрут Corsica Haute Route вважається одним з найбільш популярних в південній Європі [91].

Краса цього регіону не залишила байдужими багатьох письменників, серед них був Антуан де Сент-Екзюпері, який писав в 1944 р.: «Корсика. Погляд мій був прикутий до прекрасних заток з агатовими візерунками, до пляжів, прихованих бухт, засніжених гір, таємничих маків, водних потоків і водоспадів» [92].

Корсика багата ресурсами для розвитку культурно - історичного туризму, а саме: археологічні пам'ятки мегалітичної і торренської культур, бронзового

століття, генуезькі фортеці, які є майже в кожному корсиканському місті, вежі та мости.

Регіон славиться різноманітною фауною та флорою, що сприяє розвитку екологічного туризму. Можна виділити: соснові ліси Ларічев, маки, гірські квіти, дюни. Рідкісні породи птахів, які населяють скелі острова, занесені в книгу Всесвітньої спадщини людства. Регіональний природний заповідник і Охоронна берегова смуга пропонують туристам прогулянки з одночасним ознайомленням з природним світом території, а також спеціальні майданчики для спостереження за поведінкою птахів і тварин [93].

До природних ресурсів, що становлять цікавість для туристів є: Бухти Піана (Les calanques de Piana) та Ліс Віззавона (La forêt de Vizzavona). Бухти Піана утворені скелями вулканічного походження і кручами з рожевого граніту. Цікавою особливістю є те, що стрімчаки з рожевого граніту можна зустріти тільки в трьох місцях на планеті: на Корсиці, на Березі Рожевого граніту в Бретані (Франція) і в Китаї. Ліс Віззавона є частиною заповідника і знаходиться між двома гірськими масивами – Монт д'Оро і дю Ренозо. [94].

Корсика багата історичними пам'ятками. Генуезькі Вежі, якими всипане узбережжя острова – одне з найбільш захоплюючих видовищ. Серед них найпопулярнішими є – вежа Нонзі (Nonza) на Мисі Корсики, Вежа Капітелло (Capitello) в затоці Аяччо. Цитаделі Бастії, Калві і Боніфачо – розкішний доказ зведення генуезцями основних захисних споруд. Цитадель Корте – одна з рідкісних артефактів, побудована в період середньовічної Корсики. Історичну ділянку Філітоза, класифіковану як світову спадщину ЮНЕСКО, завдяки своїм кам'яним статуям (прим. 6000 років до н.е.) наочно ілюструє той факт, що в цій області південної Корсики різні цивілізації протягом багатьох століть змінювали одна одну [95].

Столиця Корсики – Аяччо, рідне місто Наполеона, першого імператора Франції. Тут знаходиться будинок-музей Наполеона, в якому він народився,

церква, де його хрестили, меморіальний комплекс в його честь, грот, а також площа і фонтан його імені [96].

Прогулюючись містом Аяччо також варто відвідати картинну галерею, зібрану дядьком Наполеона кардиналом Фешем з багатою колекцією картин італійських майстрів.

З затоки Аяччо можна здійснити морську прогулянку до Сангінських (Кривавих) островів, скелі яких на заході мають криваво-червоний відтінок, за що острови і отримали свою назву [96].

Серед туристичних міст Корсики можна розглянути такі як: Порто-Веккьо (Porto-Vecchio) та Кальві (Calvi).

В Порто-Веккьо знаходиться бальнеологічний курорт з пляжами виняткової краси, як, наприклад, Санта Жулія або Кала Росса (Santa Giulia, Cala Rossa). Численні нічні клуби також урізноманітнюють відпочинок туристів.

Місто Кальві знаходиться на півночі острова, навпроти Лазурного Берега Франції. Тут дуже сприятливий клімат, гори і пляжі, що дає змогу для розвитку великої кількості видів відпочинку [97].

Острів має багато пам'яток для любителів дайвінгу. Біля східного узбережжя поблизу містечка Камполоро затонув в 1915 році корабель ALCIONE. В районі Аяччо неподалік від мису Кастанья можна знайти 60-метрове судно La Meuliere 1918 року, в затоці Mortoli спочиває двомоторний літак Vickers Viking [98].

Розвиток пляжного та водного туризму можливий практично на всьому узбережжі завдяки наявності теплого клімату та значної кількості водних ресурсів.

Культурне життя острова дуже насичена – театральні та балетні постановки, музичні та кінофестивалі, історичні, спортивні свята, релігійні процесії. Протягом всього року тут організуються великі спортивні заходи: «Автомобільний заїзд по Корсиці», «Corsica Vuке», «Навколо Корсики на каное», «Corsica Raid Aventure». Стежки для піших прогулянок відзначені спеціальними

позначками, щоб не загубитися. Кінноспортивні центри, як Де-Соррі, пропонують прогулянки верхи – одноденні або з нічлігом.

Регіон Корсика впродовж року проводить різноманітні фестивалі. Перше місце в числі знаменитих подій займає фестиваль вітру. Польоти на дельтапланах і парaplанах, стрибки з парашутом, джампінг, польоти на повітряних кулях, запускання повітряних зміїв – обов'язкові складові свята. У самому святі беруть участь кілька тисяч чоловік, а ще приблизно 40-50 тисяч приїжджають сюди, щоб просто подивитися і насолодитися атмосферою цього незвичайного свята [99].

Острів вміло поєднує минуле і сучасність. Тут проходять фестивалі, як, наприклад, «Середземноморське кіно» (листопад) і «Музичні зустрічі» (грудень) в Бастії, «Джаз» (червень), а також «Поліфонія» (липень), «Сміх» та ін. В Аяччо і Корте працюють два великих музеї. Етнографічний музей стародавньої інтелектуальної столиці Корсики представляє 3000 експонатів: знарядь праці, одягу, що розповідають про історію та повсякденному житті колишніх часів [100].

15 серпня в місті Аяччо святкують День Народження Наполеона, адже саме тут він народився і прожив 9 років. Тому для місцевих жителів День Народження імператора – особливий день і святкують його з великим розмахом [101].

У місті Бастеліка (фр. Bastelica) теж 12 серпня проходить костюмований бал, який для жителів цього містечка є великим святом. Це костюмований парад на честь Самп'єро, який тут визнаний народним героєм, і кондотьєра Франциско І, який за переказами був прообразом Отелло. Люди в костюмах епохи Ренесансу танцюють на вулицях і центральній площі. Чоловіки в цей день співають справжні серенади під балконами своїх коханих [90].

На Корсиці проводиться багато гастрономічних фестивалів. На початку листопада на всьому острові відзначають початок збору каштанів. Каштан тут вважається особливим продуктом. З солодких корсиканських каштанів готують понад 20 різновидів страв. Також в кінці вересня проходить фестиваль меду.

11 листопада регіони, де розташовані виноградники, відзначають день Святого Мартіна. Святий Мартін вважається покровителем виноградарства і вина.

А 1 грудня на Корсиці прийнято відзначати офіційне відкриття сезону поїдання морепродуктів. Морські їжаки, устриці, мідії – обов'язкові компоненти святкового столу в кожній родині [102].

Гастрономічні тури також користуються великим попитом серед туристів. Острів Корсика зберігає власну своєрідність, незважаючи на тривалий зовнішній вплив. Греки і фінікійці привезли на острів оливки і виноград, каштани прибутку з генуезцями в XVI столітті, а мандарини сорту «клементин» вперше були посаджені в XX столітті. Всі вони зараз грають головні ролі в острівній кухні, так само як напівдикі свині, птиця, морепродукти і трави [103].

Їжа на острові найчастіше починається з ковбасних виробів, до яких можуть подаватися інжир або смажені каштани, баклажани, запечені з сиром «Brossiu», або корсиканська суп *soupe corse*. Ресторани та магазини пропонують багатий вибір морепродуктів, а саме: сардини, морського окуня, морського їжака, кальмарів, лангустів, вугрів, мідії, омари. У горах і гирлах річок водиться форель і сьомга [104].

Безумовно, що при згадці французького вина одразу виникає асоціація з Бургундією чи Бордо, проте регіон Корсики також відомий своїми якісними винами. Їх виробляють в 8 регіонах острова – це апельсинові, мандаринові вина і лікери, лікер з ягід суничного дерева, мирта, каштана, і, обов'язково, аперитив «Cap Corse» [105].

Так як регіон Корсика має можливість розвивати різноманітні види туризму, кожен турист знайде відпочинок на свій смак, що підтверджує стабільна кількість прибуттів до цього регіону, а також той факт, що самі Французи подорожуючи Францією надають перевагу відпочинку саме на Корсиці.

Порівняльна характеристика середньоїтривалості днів перебування французів на території Франції у 2019 р. показана на рис. 16.

Рис. 16 Порівняльна характеристика середньої тривалості днів перебування французів на території Франції у 2019 р. (побудовано автором на основі: [106]).

Окситанія (фр. Occitanie) – регіон Франції, створений відповідно до територіальної реформи французьких регіонів 2014 року в результаті об'єднання регіонів Лангедок-Руссільйон і Південь-Піреней. Датою утворення нового регіону вважається 1 січня 2016.

Окситанія – це зона, де була широко поширена мова «ок» (на окситанській «ок» означає «так»), проте з часом її витіснила французька мова. Тому на сьогоднішній день цією мовою розмовляє лише невелика частина населення [107].

Цей регіон вважається найпівденнішим у Франції з середземноморським м'яким кліматом на узбережжі і прохолодним високогірним в Піренеях. Окситанія ніколи не була єдиною політичною областю і тим більше територією однієї нації. У період пізнього середньовіччя Окситанія перебувала під впливом як єдиних, так і протиборчих сил. Залежно від періодів правління це були графи Тулузи, король провінції Арагон (Іспанія) або віконт регіону Лімузен (північ Окситанії).

В період Столітньої війни (війна між Францією і Англією 1337-1453 рр.) Західна частина Окситанії, від Атлантичного океану майже до Тулузи, була під британським правлінням. Після закінчення цієї війни, аж в XVIII ст., продовжилося поетапне приєднання окситанської області спочатку до королівства Франції, потім до Республіки Франція [108].

Регіон займає площу більше ніж 72 724 км² з чисельністю населення 5 683 878 осіб. Адміністративний центр знаходиться в Тулузі. Найбільшими містами є: Тулуза, Монпельє, Ним, Перпіньян [109].

Свого часу це також було два різних регіони: Лангедок і Руссільон (Руссійон). Незважаючи на свою адміністративну єдність вони і до цього дня істотно відрізняються. Лангедок – абсолютно французький, а в Руссільон вельми помітний іспанський, каталонський вплив. І якщо виноградники Лангедоку розташовані в основному на рівнинному узбережжі, то в Руссільон вони розміщуються або на скелястих вершинах, або біля підніжжя Піренеїв. Приблизно чверть виноградників, призначених для французького вина, розташована в області Лангедок-Руссільон [107].

Це регіон підходить для індивідуального туризму. Його рекомендують для відвідування туристам, що надають перевагу сільському спокою та природі, відвідуванню замків і прогулянкам в горах.

Всі дороги Лангедоку сходяться в Тулузі. Тому звідси можна відправитися в будь-яке містечко області. Більшість туристів з Тулузи відправляється в місто Альбі, у якого стіни будинків мають рожевий колір. Головною його пам'яткою є собор Сен-Сесіль і міст XI століття, з якого відкривається чудовий вид на єпископський палац. Цікаво, що більшість міських вуличок виводить туристів до річки або базиліки Сен-Сернен (basilica of Saint-Sernin), яка вражає своїми тонкими колонами. В історичному центрі міста можна побачити монастир августинців, який дуже схожий на потужну фортецю [110].

Тут також можна побачити монастир домініканців XIV століття та собор Сен-Етьєн XIV століття. Цей собор складається з декількох церков. А перед входом в храм розташований найстаріший французький фонтан. Всередині храму можна побачити гобелени зі сценами з життя святого, на честь якого названий собор. Варто відзначити, що зводити його почали у 1073 році [110].

Набережна Гаронни приваблює багато туристів, що прогулюються до Нового мосту, незважаючи на те, що звели його 500 років тому. А за мостом можна побачити старовинну дамбу.

Перлиною регіону вважається середньовічне місто Каркассон, що збереглося протягом багатьох століть в практично незайманому стані і на даний момент входить в список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО [107].

Одна з найбільш впізнаваних пам'яток Франції, Pont du Gard – це старовинний римський акведук, що датується I століттям нашої ери. Він був побудований для транспортування води в римську колонію Немаусе (Німес) і займає помітне місце над річкою Гардона недалеко від міста Верс-Понт-ду-Гард.

Pont du Gard – це найвищий в світі римський акведукційний міст і вражаючий подвиг римської інженерії того часу. Не дивно, що це найбільш відвідуваний пам'ятник у Франції. До VI століття він служив акведуком, платним проїздом через Середньовіччя і дорожнім мостом в період XVIII і XX століть, а тепер в ньому відкрито музей з екскурсіями.[109].

Крім найкрасивіших приморських міст провінція славиться своїми високогірними пейзажами, а також Національним парком Піренеї. Найбільш відвідуваними місцями парку вважаються живописні долини Луз, д'Ор і Неувьель, Котре, Оссо, Азун, Асп. Крім того, на території парку розташовано більше 200 озер.

Регіон Окситанія багатий на різновиди фестивалів та ярмарок, серед них можна виділити наступні:

- Свято фіалки (лютий);
- Фестиваль гумору «Весна сміху» (березень);
- Дні цирку (травень);
- Фестиваль ¡Río Loco! (Червень);
- Літературний фестиваль «Словниковий марафон» (червень);
- Фестиваль електронної музики «Електронна сієста» (червень-липень);
- Фестиваль аргентинського танго Тангопосталь (липень);
- Музичний фестиваль «Літо в Тулузі» (липень-серпень);
- Міжнародний фестиваль фортепіанної музики «Піано-о-Жакобін» (вересень);

- Фестиваль візуальних мистецтв та живих вистав «Вереснева весна» (вересень-жовтень);
- Фестиваль іспанського кіно Cinespaña;
- Міжнародний фестиваль Toulouse les Orgues;
- Фестиваль науки і мистецтва La Novela;
- Різдвяний ярмарок у грудні [110].

Що стосується гастрономічного туризму, туристам радять відвідати такі страви як: кассуле (рагу з бобів з м'ясом), фуа-гра, зацукровані фіалки, тістечко «фенетра» (мигдальне безе), карамельні тістечка Брик-дю-Капитоль, арманьяк [111].

Тож беручи до уваги проаналізовану інформацію регіон Окситанія має всі природні та культурно-історичні ресурси для розвитку зеленого, сільського, пізнавального, фестивального, гірського, гастрономічного туризму.

Проаналізувавши такі південні регіони Франції як: Іль-де-Франс, Центр-Долина Луари, Прованс- Альпи- Лазурний берег, Корсика, Окситанія, можна зробити висновок, що південна частина Франції багата на численні природні та культурно-історичні ресурси, які навіть внесено до Світової спадщини ЮНЕСКО. Практично в кожному регіоні є ресурси та інфраструктура для розвитку таких видів туризму як: культурно - пізнавальний, рекреаційний, зелений, водний, пляжний, гірський, подієвий, гастрономічний. Регіони представлені в Додатку Ж рис.17-21.

Регіони Іль-де-Франс є найпопулярнішим серед південних регіонів. Згідно Ради міністрів з туризму кількість туристів, що відвідали регіон Іль-де-Франс в 2019 році сягнула рекордного рівня 50,3 млн.

Центр-Долина Луари вважається історичним регіоном Франції, саме тут відбулася велика кількість історичних подій. Крім того, замки Долини Луари являються головною архітектурною пам'яткою цього регіону. Близько 10 млн. туристів щорічно відвідують цей регіон.

Маршрути пішохідних, кінних і велосипедних турів різних категорій складності прокладені по Гаронській низовині й гірських перевалах у Піренеях. Гірські річки використовуються для занять водними видами спорту – рафтингу, сплавів на каное. Розвивається парапланеризм. Це один із головних виноробних районів країни. По його території проходять туристичні винні шляхи, що ведуть до прославленого центру виноробства й виноторгівлі – м. Бордо. Частиною культурних традицій району є виробництво коньяку.

Регіони Прованс-Альпи-Лазурний берег та Корсика вважаються осередком розвитку водного та пляжного туризму у Франції. Територія Лазурного берега щорічно приваблює близько 11 млн туристів, що свідчить про популярність туристичного напрямку.

Сьогодні курортне життя стало ще різноманітнішим. Туристи приїжджають не тільки купатися й загоряти, вони також займаються водними видами спорту: віндсерфінгом, вітрильним спортом, підводним плаванням, катаються на водних лижах, мотоциклах, надувних бананах, здійснюють польоти з парашутом над морем. Незмінно високої якості поля для гри в гольф привертають на Лазурний берег численних любителів цього виду спорту. Тут створені всі необхідні умови для занять верховою їздою, ігри в теніс, піших і велосипедних прогулянок.

Регіон Окситанія володіє великою кількістю культурно-історичних ресурсів завдяки багатому історичному минулому та наявності інфраструктури для розвитку сільського, фестивального, гастрономічного туризму долучає близько 12 млн туристів до цього регіону [112].

2.3. Туристичний потенціал регіонів півночі Франції на сучасному етапі.

Нормандія – історична область і регіон на північному заході Франції, складається з двох регіонів – Верхньої і Нижньої Нормандії. Відомий своєю

історією, фермами, яблучними плантаціями і молочною промисловістю, в першу чергу сирами: Камамбер, Ліваро і Пон-л'Евек [113].

Особливості природних умов, а саме м'який морський клімат, наявність протяжної берегової лінії – сприяли розвитку пляжного туризму з широким вибором активних видів відпочинку. Туристи можуть знайти безліч занять для активного відпочинку, а саме: рибалка, віндсерфінг, яхтинг, гольф, а також піші, кінні та велосипедні прогулянки. Пік туристичного сезону в Нормандії доводиться на період з травня по жовтень [114].

Головними містами регіону є: Кан (фр. Caen), Шербур (фр. Cherbourg), Евре (фр. Évreux), Руан (фр. Rouen), Гавр (фр. Le Havre) і Дьєпп (фр. Dieppe). У французів регіон Нормандія, передусім, асоціюється з морем, сільськими пейзажами та багатовіковою історією.

Територія Нормандії в X столітті була завойована вікінгами – норманами, які до цього в IX столітті захопили Східну Англію, а згодом дісталися до Північної Америки. В результаті Нормандія стала невід'ємною частиною англо-нормандської держави. Саме ця територія була головною причиною розладів у відносинах між Англією і Францією. І лише після закінчення Столітньої війни в XV столітті Нормандія остаточно стала французькою провінцією [113].

Французький регіон Нормандія (Normandie) має в розпорядженні декілька великих портів: через місто Руан, порт на Сені, пролягає судноплавний шлях в Париж, а такі міста як Дьєпп, Гавр і Шербур мають важливе трансатлантичне значення. Завдяки природним ресурсам та кліматичним умовам, в провінції досить добре розвинене сільське господарство, оскільки регіон розташовується в дуже сприятливому для скотарства кліматичному поясі і як результат тут добре розвинений сільський та зелений туризм.

Довіль і Трувіль – це два курортних містечка в регіоні Нижня Нормандія. Довіль був побудований в 1859 році як база для відпочинку французьких аристократів, Трувіль з'явився раніше, але до 1860 року було маленьким рибальським селищем. Два курорти розвивалися приблизно на однаковому рівні,

тільки Довіль – був місцем відпочинку для багатіїв, а Трувіль – для середнього класу.

Проте пляжний відпочинок тут не є головною метою приїзду туристів, так як це північ Франції і вода прогрівається тут рідко. Пляжі бувають повними буквально кілька тижнів на рік [115].

У Довілі варто відвідати відомий у всьому світі Іподром «La Touques». Тут проходять міжнародні кінні скачки, продають чистокровних коней, можна покататися на упряжці або верхи [116].

З містом Довілі пов'язаний розвиток високої моди у Франції. Один з перших своїх салонів відкрила в Довілі Коко Шанель.

Культурна своєрідність і насичена історія Нормандії та Бретані зумовили розвиток пізнавального туризму. Особливий туристичний інтерес представляє церква-фортеця Сен-Мішель (фр. Mont Saint-Michel), на однойменному острові. Історія та архітектура невеликого острова настільки значущі, що ЮНЕСКО включило його до переліку об'єктів Всесвітньої спадщини.

Також великою популярністю користуються монастир Кана (фр. Caen); собори Байе (фр. Cathédrale Notre-Dame de Bayeux) і Кутанса (фр. Coutances), замок Шато - Гайар (фр. Château Gaillard) побудований Річардом Левовим Серцем в Лез-Анделі, що на Сені [117].

У соборі Байе розміщується дивовижний гобелен, що розповідає про діяння Вільгельма Завойовника. Подорожуючи по Нормандії, слід звернути увагу на розкішні особняки створені наполовину з дерева, наполовину з цеглини.

Щоб дійсно відчутися всю красу Нормандії, варто подивитися полотна Піссаро і Клода Моне, серед яких: Піссаро «Ліс», Піссаро «Фруктовий сад в цвіту», Піссаро «Вид з вікна художника в Ерагні», Моне «Тополі», Моне «Латаття», Моне «Маки». Саме Нормандія надихнула їх творчість.

Завдяки Моне весь світ дізнався про невелике селище Живерні в Верхній Нормандії – Моне жив тут з 1883 по 1926 роки і більшість його картин

зображають саме це містечко. Тут знаходиться будинок відомого художника і також сад зі ставком, де Клод Моне писав свої картини [116]. Туристи як сувенір часто привозять копії картин цього художника.

Столиця Нормандії місто Руан також приваблює тисячі туристів завдяки своїм культурно-історичним пам'яткам. Визначною спорудою Руана вважається готичний собор, увінчаний шпилем висотою 152 метри. До 1880 року Руанський собор (фр. Cathédrale Notre-Dame de Rouen) був найвищим готичним собором у світі. Величний храм почали зводити в IV столітті, а найстаріші елементи споруди, які дійшли до наших днів, відносять до XII століття. Найсильніші бомбардування Другої світової війни завдали собору значні пошкодження, але в повоєнні роки його досить швидко відновили. Наразі собор віднесений до числа пам'ятників національної спадщини Франції [118].

З ім'ям Жанни д'Арк в Руані пов'язано багато пам'яток. Площа Старого ринку була місцем, де її стратили. Тепер тут стоїть церква. Поруч знаходиться вежа, де вона перебувала в ув'язненні [118].

Після другої світової війни в 1979 році поряд з площею був побудований собор Святої Жанни д'Арк. Це великий сучасний архітектурний комплекс, що включає в себе крім собору також критий ринок. Дах собору нагадує багаття, на якому в цьому самому місці була страчена Жанна д'Арк. З іншого боку від церкви на площі Вйо-Марше знаходиться музей Жанни д'Арк.

Увагу туристів привертає велика кількість фахверкових будинків в історичному центрі Руана.

Фахверк – тип будівельної конструкції, при якому основою служить просторова секція з діагональних (під різним кутом) балок з деревини хвойних порід.

Ці балки видно із зовнішнього боку будинку і вони надають будівлі характерний вигляд; простір між балками заповнюється глиняним матеріалом, цеглою, іноді також деревом.

До інших визначних пам'яток Руана можна віднести ренесансний готель Буртерульд (1501-1537); кінну статую Наполеона I (1865, скульптор Дюбре) з

гармат Аустерліца; церкву Сен-Маклу (фр. Eglise Saint-Maclou de Rouen), що побудована в стилі «полум'яної» готики та різьбленими дверима роботи Жана Гужона із зображенням біблійних сюжетів, зі сходу до нього примикає старовинне кладовище, де колись ховали городян, які померли під час епідемії чуми; церква Сен-Уен (фр. Abbaye Saint-Ouen de Rouen), що була колись частиною бенедиктинського монастиря, є яскравим зразком готичної церкви із суворим інтер'єром. Церква набула оновленого вигляду після реставрації в XIV столітті завдяки мозаїчним вікнам.

Серед музеїв Руана слід відмітити Музей образотворчих мистецтв, Музей природної історії, Музей Античності, Музей Флобера, Музей Кераміки, Морський музей.

Невелике портове місто Онфлер (Honfleur) зі старовинною дерев'яною архітектурою, що надихнула багатьох художників-імпресіоністів також приваблює велику кількість туристів. Саме тут Клод Моне знайшов і розробив цей новий стиль в живописі. Знамените «нормандське світло», присутнє на полотнах імпресіоністів тут можна побачити своїми очима. «Найсолодша з моїх мрій» – так говорив про нього Шарль Бодлер. Це місто з дерев'яними церквами, побудованими 400 років тому корабельними теслями, є гордістю Нормандського узбережжя.

Морські ворота Онфлер(фр.Cote Fleurie), старий порт, набережна Святої Катерини (фр. Quai de Honfleur) – улюблене місце прогулянок городян і туристів.

Неподалік від набережної знаходиться ще одна визначна пам'ятка міста – дерев'яна церква Святої Катерини (Sainte-Catherine), що була побудована після Столітньої Війни в стилі ранньої готики.

Гастрономічний туризм це ще один вид туризму, що широко розвинений у Нормандії. Туристи зможуть повною мірою насолодитися різноманітністю місцевих сирів (наприклад камамбером), а також спробувати нормандський бренд кльвадос, яблучний сидр та страви з морепродуктів.

Кльвадос спочатку подавали, як дижестив, тобто в самому кінці трапези. Вважалося, що він розкриває свій багатий смак в поєднанні з фруктами,

шоколадом і кавою. Сьогодні кальвадос часто подають до гарячих страв. Мінімальний термін витримки кальвадосу два роки, проте, в колекціях є екземпляри, що мають витримку в 20 років.

Сидр це ще один місцевий напій, що є популярним в Нормандії. Його, як і кальвадос, виготовляють з яблук. Традиційно, спробувати сидр можна в «Креперіях» (закусочні, де випікають млинці з різними начинками – крепи). У таких закладах на столах стоять глечики з сидром, і відвідувачі самі розливають напій. Більше про особливості та технології їх виробництва розповідає експозиція музею сидру, який знаходиться в місті Валон (фр. Valognes).

У Нормандії виробляють кілька видів м'яких сирів. Найпопулярніший з них Камамбер – отримав визнання далеко за межами Франції. Вперше цей сир виготовила в кінці XVIII століття місцева уродженка Марі Харель. У селищі Камамбер (фр. Camembert) їй навіть встановили пам'ятник і організували музей, присвячений цьому сиру.

Французька провінція витягнута уздовж Ла-Маншу, тому в традиційній кухні присутні багато страв з морепродуктів та риби. Особливо тут люблять устриць, морських равликів і гребінців. У сільськогосподарському регіоні розводять багато корів, тому стейки з яловичини та кров'яна ковбаса Boudin Noir з Нормандії вважаються одними з кращих у Франції [116].

Через недовгий туристичний пік сезону, лише кілька місяців, регіон Нормандія у 2019 році регіон відвідало близько 6,3 млн туристів.

Відпочинок в Нормандії підійде тим, хто надає перевагу поєднанню пізнавальним подорожам та спокійному відпочинку на пляжі. Серед культурно-історичних та природних ресурсів, що сприяють популяризації регіону можна виділити: мальовничі узбережжя, місцеву кухню, замки та монастирі.

О-де-Франс (також Верхня Франція, фр. Hauts-de-France) – регіон Франції, створений відповідно до територіальної реформи французьких регіонів 2014 внаслідок об'єднання регіонів Нор-Па-де-Кале і Пікардія. Датою утворення нового регіону вважається 1 січня 2016.

Сувора краса Північної Франції, і зокрема Нор-Па-де-Кале (Nord-Pas-de-Calais), розташованого на території історичної області Французька Фландрія, доступна лише тим, хто готовий миритися з досить холодним вологим кліматом (влітку середня температура не піднімається вище 20 градусів). Навряд чи цю частину країни можна назвати занадто популярною серед туристів. Більшість пам'яток було знищено під час Другої Світової війни, а води узбережжя, що омивається Ла-Маншем, швидше підходять для любителів віндсерфінгу, ніж для туристів, що цікавляться пляжним туризмом [119].

Історія регіону Нор-Па-де-Кале почалася в доісторичну епоху. Ще з тих часів на цій території мешкали люди, що залишили після себе кам'яні знаряддя. Надалі аж до того моменту, коли два автономних департаменту були об'єднані в одну адміністративну одиницю в 1960 році, Нор і Па-де-Кале розвивалися окремо один від одного, представляючи величезний інтерес для різних завойовників, серед яких були кельти, римляни, англійці та іспанці. Лише в XVII столітті остаточно ці землі увійшли до складу Франції [120].

За часів Середньовіччя Нор, а з ним і велика частина бельгійських, а також нідерландські землі, звався Фландрією. Нинішні жителі регіону шанують своє коріння, з повагою ставляться до культурних надбань і кулінарних традицій. Тут навіть є особливий діалект, ніж в іншій частині Франції: місцеві жителі говорять на Пікардійській французькій, що називається Ле Шті.

Сьогодні регіон О-де-Франс пропонує своїм відвідувачам широкий спектр екскурсійних можливостей і заходів. У сільській місцевості, на туристів чекають різноманітні пейзажі: ліси, рівнини, гірські долини в Ам'єні, пляжі і крейдянні скелі на узбережжі [120].

У 2019 р. регіон О-де-Франс відвідало близько 9,8 млн туристів [120].

Територія Па-де-Кале є найвужчим місцем Ла-Маншу, що з'єднує Північне море з акваторією Атлантики і розділяє континент Євразія та острівну Великобританію. Саме тут знаходиться знаменитий Євротунель, що з'єднує британські території з французькими, що також вважається одним з семи новітніх чудес світу.

На жаль, руйнівна Друга світова війна не зберегла багато визначних пам'яток, культурних та архітектурних цінностей регіону. Однак деяким все ж вдалося вистояти. Так в Ліллі розташований замок Ріур. Обов'язково слід приділити увагу старовинній будівлі біржі та Цитаделі. Для туристів, що цікавляться мистецтвом тут знаходиться Музей образотворчих видів мистецтв, чий експозиції за своїм багатством можуть поступитися хіба що Лувру [121].

Туристи з Європи люблять приїжджати в цей регіон – тут багато полів для гольфу, можна здійснювати кінні та велосипедні прогулянки. Ніде у Франції більше немає таких особливих і неповторних фламандських барів-пабів, де можна випити пива.

З природних об'єктів туристів найбільше приваблює Опаловий берег на Ла Манші від Берка до Брей-Дюн через Ле Туке, Ардла, Вімере, Висан – курортні містечка, куди з'їжджаються численні відпочивальники.

Дюнкерк – третій порт Франції і місто з багатою історією, що користується попитом серед туристів. Протяжна набережна, портовий музей та дві дзвіниці, включені в список спадщини ЮНЕСКО, – у церкві Сент-Елуа. Міський пляж Мало-ле-Бен (Malo-les-Bains) прозваний «королем пляжів півночі».

Туке-Парі-Пляж – один з найпопулярніших курортних міст Франції. До нього просто дістатися з Парижа. Тут 12 км пляжів, величезний сосновий бір, аквапарк [122].

В Ліллі та інших містах регіону проходять конгреси, міжнародні виставки і фестивалі.

- «Лілль-3000»: фестиваль, який проходить кожні три роки і розкриває різні культури через картини сучасних художників з різних країн [123].
- Фестиваль акордеона в Вазем (травень-червень).
- Гастрономічний фестиваль Лілль – дегустація і продаж продукції регіону.

- В Берк-сюр-Мер проходять міжнародні фестивали повітряних зміїв [123].
- «Великий лілльський розпродаж» (вересень): в перший уїк-енд вересня Лілль перетворюється в найбільший блошиний ринок Європи. Від одного до двох мільйонів відвідувачів бродять по вулицях міста під звуки музики серед всіляких розважальних заходів [112].
- Різдвяний ринок (кінець листопада і грудень) [124].

Нор-Па-де-Кале має свою яскраво виражену кухню, багато страв з якої фламандського походження. Першооснова будь-яких рецептів – регіональні продукти найвищої якості: птах з Ліка, картопля з Мельвиля, квасоля Лінго дю Нор і яловичина Белль Бле [119].

Характерні особливості гастрономії: перш за все, наявність пива в складі багатьох страв. Суп з пивом, півень в пиві, кролик в пиві з чорносливом і навіть десерт – млинці з пивом – невеликий список «пивних» страв [127].

Пікардія – це історико-культурна область на північному узбережжі Франції, яка по праву вважається колискою французької державності.

Вологі повітряні маси Атлантичного океану роблять клімат провінції унікальним. Взимку тут набагато тепліше, ніж в Парижі, але влітку немає настільки виснажливої спеки, яка так притаманна містам центральної і південної Франції.

Теплий морський вітер доносить сюди повітря з високим вмістом йоду, тому Пікардія популярна не тільки як туристичний центр з бездоганною репутацією, але і як район з розвиненою мережею медичних клінік, де сама природа з її м'яким кліматом здатна зцілити багато недуг [128].

Свіже повітря Ла-Маншу на опалових узбережжях посприяв тому, що наприкінці ХХ століття це місце стало чи не головною лікарнею Франції. Повітря на цій ділянці узбережжя багате озоном, тому лікарі рекомендують проводити свій рекреаційний відпочинок саме тут.

Навколишні скелі і кручі складаються з алебастру, який робить навіть прибережні води молочно-білого кольору. Але тим не менше на пляжах Пікардії дрібний і м'який пісок, а сосновий ліс простягнувся вздовж усього берега, що обіцяє хороші перспективи для збереження берегових круч і скель на довгі роки.

Крім цього, Пікардія славиться різноманіттям своїх природних пейзажів, а саме лісами, гаями, крейдовими скелями. Знаменита бухта Бе-де-Сом, відзначена знаком Grand Site de France («Найважливіші природні пам'ятки Франції») і внесена в список найкрасивіших бухт світу, славиться різноманіттям тутешніх видів птахів і надає туристам можливість своїми очима поглянути на життя колонії тюленів [128].

Середньовічна архітектура збереглася по всій Франції, десь більше, десь менше, але саме Пікардія зберегла красу і багатство крізь час. Багатство культурної спадщини регіону по-справжньому велике: замки, міські вулиці, міста, оточені мальовничими річками та пейзажами.

Для туристів, що цікавляться літературою буде цікавим відвідання музею пригодницької літератури, організований в будинку самого Жюльє Верна.

Щодо розвитку подієвого туризму, то у Пікардії існують сезонні свята фруктів та квітів, фестиваль кафедральних соборів, шоу театру маріонеток, ночі вогню в Шантії.

Ам'єн – столиця Пікардії та старовинне місто, яке було засноване ще за часів палеоліту. Його стіни перенесли не одну облогу, витримали натиск багатьох битв.

Проте, до наших днів дійшли справжні шедеври архітектури Ам'єна. Саме в цьому місті Франції знаходиться найбільший і один з найкрасивіших католицьких соборів Франції – Нотр-Дам Ам'єна. Цей шедевр готичної архітектури будувався протягом 3 століть і був закінчений лише в 1528 році. Його шпиль піднімається вгору на 133 метри, собор щорічно приваблює понад 800

тисяч туристів. Через свою історичну цінність собор Ам'єна включений до Списку Всесвітньої Спадщини ЮНЕСКО [129].

Знаменитий Ам'єн також і своїми ремеслами і мистецтвами. Тут створюють дерев'яних маріонеток *sabotans*, якими керують, смикаючи за ниточки, прив'язані до голів і кінцівок ляльок. Туристи часто купують саме такий сувенір в крамницях міста [129].

Підсумовуючи вищесказане, регіон О-де-Франс має в наявності ресурси для розвитку таких видів туризму як: культурно-пізнавальний, релігійний, активний, рекреаційний, гастрономічний та фестивальний.

З точки зору відвідування туристів, це 8-й регіон у Франції. Найбільше сюди приїжджають самі французи – мешканці столичного регіону. Але і іноземців також досить, особливо з сусідніх країн – Бельгії та Англії.

Отже, резюмуючи даний розділ, було з'ясовано, що Франція, яку в 2019 р. відвідали близько 90 млн іноземних туристів, залишається найпопулярнішим туристичним напрямом у світі. Природна і культурна різноманітність Франції визначають певні відмінності у спеціалізації та рівні розвитку туризму окремих регіонів країни.

Порайонні відмінності в рівні розвитку туризму у Франції є досить значними. На мою думку різниця у кількості туристичних прибуттів між регіонами відрізняється не так як через рівень розвитку туризму, як від природних чинників, зокрема клімату та популяризації регіонів на міжнародній арені та певних стереотипів регіонів.

Наприклад, майже половина всіх іноземних туристів (11 млн туристів) відпочивають на знаменитій Французькій Рив'єрі. Адже саме це місце асоціюється у туристів з розкішшю, вишуканими пляжами, бурхливим нічним життям.

Близько 50,3 млн осіб головним об'єктом туризму обрали регіон Іль де Франс у 2019 році, згідно статистичним даним «TourisminFrance». Адже саме цей регіон зі столицею в Парижі щороку приваблює все більше туристів завдяки високорозвиненій індустрії туризму, зокрема готельно-ресторанній сфері.

Проте незважаючи на багаті природні та культурно-архітектурні ресурси в кожному регіоні, не всі території зазнали значної популяризації, наприклад кількість туристів до регіону Центр Долина Луари, що славиться своїми замками значно менша (10 млн), ніж до регіону Іль де Франс.

Регіон О-де-Франс у 2019 р. прийняв схожу кількість туристів, а саме близько 9,8 млн. Регіон Окситанію у 2019 р. відвідало 12 млн подорожуючих.

Регіон Нормандія показав найменший результат з усіх проаналізованих регіонів, а саме 6,3 млн у 2019, так як через холодний клімат Нормандії туристичний сезон триває лише кілька місяців.

Північні регіони Франції представлені в Додатку К рис.

У 2020 році було прогнозовано до 100 млн прибуттів туристів до Франції, проте через введення карантинних заходів спричинених епідемією вірусу COVID-19, ця позначка залишається не досягнутою.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ В РЕГІОНАХ ФРАНЦІЇ

3.1. Особливості регіональної політики Франції в галузі туризму

Так як туризм відіграє важливу роль у розвитку національних господарських систем, проблема розробки та реалізації регіональної політики у сфері туризму стає актуальною. Туризм може стати тією індустрією, що може допомогти державі у подоланні нерівномірного економічного розвитку окремих територій.

Система державного регулювання туристичної діяльності у Франції має складну організаційну структуру. Її очолює міністр туризму, наділений аудиторськими та контрольними повноваженнями. Йому підпорядковується Генеральна інспекція з туризму. Вона виконує представницькі функції,

контролює роботу іноземних туристичних офісів у Франції та французьких – за кордоном, здійснює нагляд за діяльністю інших туристичних організацій, а також відстежує ситуацію на французькій і зарубіжних туристичних ринках.

Розвиток туристичної індустрії та популяризація регіонів на міжнародній туристичній арені стимулює зростання рівня економічної стабільності в погано розвинених, несприятливих для промислового та сільськогосподарського виробництва, для туризму регіонах; сприяє зменшенню міграції населення до інших міст та навіть приводить до зворотного процесу – приїзду до них населення з інших територій.

Система державного регулювання туристської діяльності у Франції має складну організаційну структуру. Її очолює міністр туризму, наділений аудиторськими та контрольними повноваженнями. Йому підпорядковується Генеральна інспекція з туризму. Вона виконує представницькі функції, контролює роботу іноземних туристських офісів у Франції та французьких – за кордоном, здійснює нагляд за діяльністю інших туристських організацій, а також відстежує ситуацію на французькій і зарубіжних туристських ринках [130].

До державних організацій, що контролюють розвиток туризму у Франції відносять:

- Міністерство Європи та іноземних справ (відповідає за туризм з 2014 р.);
- Генеральна інспекція з туризму;
- «Національна рада з туризму» (Conseil national du Tourisme), консультативний орган при міністрі з туризму.
- Туристичне агенство з розвитку туризму AtoutFrance;
- Туристична організація «Будинок Франції»;
- Міністерства транспорту та суспільних робіт, у структурі якого функціонують Державний секретаріат з питань туризму та Управління туризму.
- «Мэзон де ля Франс» (Maison de la France) займається рекламою туризму у Франції за кордоном.

- «Національне агентство по чекам відпускників» (Agence nationale pour les chèques-vacances), громадська інституція промислово-комерційного характеру, що займається чеками відпускників.
- «Національна рада квітучих міст і селищ» (Conseil national des villes et villages fleuris).

При міністрі туризму утворена Національна рада з туризму у складі 200 чоловік, до її функцій можна віднести моніторинг та контроль. Національна рада відіграє важливу роль у створенні та прийнятті проектів щодо покращення туристичної сфери, законодавчих актів та інших питань у галузі туризму.

Управління туризму розробляє та проводить державну політику в галузі гостинності. До обов'язків цієї організації входить: збір, систематизація та поширення статистичної інформації про туризм, реалізування соціальних програм із забезпечення відпочинку населення, підготовка професійних кадрів для роботи в туристичній сфері, моніторинг діяльності інших туристських організацій [130].

Організація «Будинок Франції» також є невід'ємною частиною туристичних організацій, що сприяють покращенню туристичної сфери в країні. Ця організація була створена в 1987 р. під керівництвом міністра туризму. Головний офіс знаходиться у Парижі і 33 регіональних бюро в 28 країнах світу.

Головною задачею організації створення привабливого образу Франції та популяризація країни як туристичної дестинації на міжнародній арені.

У Франції питання регулювання туризму також стосуються компетенції Міністерства транспорту та суспільних робіт, у структурі якого функціонують Державний секретаріат з питань туризму та Управління туризму, які відповідають за управління та регулювання галузі, інвестування й міжнародні відносини у сфері туризму [131].

Містечко Оссуа у Франції є чудовим прикладом впливу туризму на розвиток території. За 100 років (1861–1962) місто втратило більше половини населення й опинилося на межі вимирання. Місцева влада прийняла рішення змінити орієнтацію сфери сільського господарства на користь створення тут

гірського туристичного центру. На початку 1980-х років були збудовані готелі на 700 місць, туристичні бази, траси та підйомники. Саме це призвело до появи нових робочих місць, збільшилась кількість підприємств торгівлі та громадського харчування. Населення містечка зросло на 42 %. Цей центр удосконалює інфраструктуру й успішно розвивається й нині [132].

У 1967 р. в Парижі було створено «Суспільство з розвитку національного туризму» з метою зменшення кількості поїздок французьких туристів за кордон. У 70–80-ті рр. в'їзний туризм у Франції розвивався досить швидко. У 1985–1994 рр. середньорічний приріст туристських прибуттів склав 4,7%, а доходів – 13,1%. На сьогоднішній день Франція має позитивне туристичне сальдо. Франція не один рік лідирує як країна з найбільшою кількістю міжнародних прибуттів та прибутків від сфери туризму.

Насамперед слід розуміти, що регіональна політика – це діяльність держави, що має на меті повноцінний економічний, політичний, соціальний та культурний розвиток окремих територій країни. Завданням регіональної політики є забезпечення балансу комплексно-пропорційного розвитку окремих регіонів, моніторинг ситуації задля уникнення територіальних диспропорцій між регіонами, створення сприятливих умов для розвитку ринкових відносин.

Головною передумовою ефективної регіональної політики є динамічний розвиток економіки країни, що в подальшому дасть змогу розподілити розміщення виробництва на користь менш розвинутих районів та областей.

Структура збільшення туристичних потоків представляє ключову проблему з точки зору стійкості туризму та його прийняття громадськістю. Велика частка міжнародних туристичних подорожей зосереджена у трьох французьких регіонах – більшій площі Парижа, Французькій Рів'єрі та гірськолижних курортах Альп.

Крім того, більшість жителів Франції їдуть відпочивати в прибережні регіони, тоді як гірські регіони країни шукають нових рішень та ідей розвитку території як туристичного напрямку, щоб пом'якшити негативні наслідки глобального потепління на зимових заходах. Отже, туристична пропозиція

Франції повинна бути структурована більш ефективно, а цільові ринки краще усвідомлювати її різноманітність.

Прикладом регіональної програми є програма «Сніг» у Франції, у процесі якої за 10 років (1970 –1980) було створено 50 –60 тис. робочих місць для безпосередніх працівників як у гірському туризмі, так і у суміжних галузях – виробництві лиж і аксесуарів, спортивного одягу та взуття, будівельній індустрії [132].

Під час засідання Міжурядової ради з туризму 2017 року була встановлена дорожня карта розвитку туризму, і уряд погодився зосередити дії на шести ключових сферах:

- Якість гостинності та безпека туристичних сайтів є важливими факторами забезпечення задоволеності та лояльності туристів;
- Державна підтримка інвестицій – фундаментальна складова урядової стратегії;
- Навчання та працевлаштування – вирішальне значення з точки зору якості послуг та відіграє важливу роль у боротьбі з безробіттям, враховуючи кількість робочих місць, створених галуззю.
- Підтримка обміну інформацією та досвідом для підвищення туристичного сектору;
- Більш широкий доступ до подорожей– зокрема для людей, з обмеженими можливостями, є соціальною метою та способом підвищення конкурентоспроможності напрямків;
- Швидкий перетин кордону та безпека – покращення стандартів послуг було досягнуто, зокрема, за рахунок скорочення часу очікування на візи та часу перетину кордону в аеропортах, тоді як зусилля, пов'язані з якістю, зосереджені на модернізації та просуванні державного знака якості туризму (Qualité Tourisme™) [133].

Був розроблений логотип марки, що відобразив головну ідею – Франція в центрі боротьби за якість обслуговування. Він виконаний у вигляді «Q» – початкової букви слова «якість» (qualite), в центр якої поміщений контур країни. Марка якості привласнюється підприємствам туристської індустрії, які дотримують санітарні норми і правила безпеки, відповідають встановленим класифікаційним вимогам, удаються до незалежних зовнішніх аудиторських перевірок якості обслуговування [133].

Також слід розглянути таку компанію як AtoutFrance, що є компанією з розвитку туризму у Франції. Вона об'єднує професіоналів в області туризму, представників економічних, державних і територіальних організацій, що займаються просуванням Франції на світовому туристичному ринку. В цілому близько 1300 осіб працюють в AtoutFrance.

Основні напрямки діяльності AtoutFrance:

- Маркетингові дослідження Франції на світовому туристичному ринку.

Щорічно в рамках діяльності компанії проводиться близько 2000 різних заходів з метою просування Франції як туристичного напрямку: рекламні акції для широкої публіки, прес-тури для представників ЗМІ та виставки для професіоналів туризму.

- Планування та побудова стратегічної платформи туристичного сектору.

Діяльність AtoutFrance спрямована на підвищення конкурентоспроможності сфери туризму у Франції та її модернізації відповідно до вимог міжнародного туристичного ринку. Компанія проводить дослідження в цій області ринку всередині країни і за її межами, займається розробкою стратегічних основ діяльності в сфері туризму і плануванням інвестицій в даний сектор економіки. Крім того AtoutFrance сприяє просуванню інноваційних технологій і підвищення рівня якості туристичного сервісу, займається аналізом попиту в туристичній сфері.

- Якість сервісу

З 1 січня 2010 року AtoutFrance веде державний реєстр туроператорів та орендодавців автомобілів.

Нарешті, в сферу діяльності AtoutFrance входить підготовка туристичних кадрів відповідно до сучасних вимог цього сектора економіки країни [134].

Екс прем'єр-міністр Франції Удуард Філіпп висловив свою думку щодо участі держави у розвитку туризму: «Франція є найпопулярнішим туристичним напрямком у світі. Але ми хочемо, маємо, робити ще краще. Весь світ веде туристичну боротьбу, і Франція планує зберегти свою позицію номер один» [135].

Регіональна політика у сфері туризму має на меті вирішення таких конкретних завдань:

1. Отримання достовірних статистичних даних щодо обсягів внутрішнього та міжнародного туризму в тому чи іншому регіоні для зарахування його до розвинутого чи депресивного, а також щодо розподілу туристів за цілями, віком та засобами транспорту, що використовується.

2. Кількісна та якісна оцінка ресурсного потенціалу регіону – природного, трудового, фінансового, рекреаційного, науково-технічного, транспортно-географічного.

3. Аналіз і оцінка забезпеченості території об'єктами інфраструктури, її стану і необхідності залучення інвестицій для її розширення/реконструкції.

4. Аналіз специфіки просторової диференціації демографічних процесів; оцінка наявних систем розселення; визначення структури зайнятості, рівня кваліфікації трудових ресурсів і кількості робочих місць; вивчення міграційних процесів, їх причин, структури, інтенсивності і напрямів, у т. ч. рекреаційних потоків.

5. Комплексний підхід до впровадження досягнень науково-технічного прогресу в сфері туризму і готельного господарства.

6. Кадрове забезпечення у сфері туризму.

7. Створення передумов для раціонального використання рекреаційних ресурсів [136].

Органом, який займається впровадженням регіональної політики у сфері туризму, як правило, є Національна туристична організація (НТО) – National Tourist Office (NTO) – та її філії.

Основним засобом реалізації довгострокової стратегії регіональної політики у сфері туризму є створення регіональних програм туристичного розвитку окремих районів та областей.

Популяризацією іміджу Франції як туристичного центру на міжнародній арені займається асоціація «Maison de la France», що виникла в 1987 році у результаті угоди про партнерство між місцевими адміністраціями, туристичними фірмами, готелями, адміністраціями об'єктів екскурсійного показу.

На локальному рівні держава заохочує місцеві ініціативи і проекти туристського облаштування територій, які розраховані на залучення внутрішніх та іноземних відвідувачів і базуються на принципі якості.

Створення позитивного образу країни як туристичної дестинації на міжнародній арені є важливим завданням державної політики у сфері туризму [136].

З нещодавніх кампаній проведених урядом для покращення розвитку туризму можна виділити: інформаційно-комунікаційну кампанію «Цього літа я відвідую Францію», що проводилася з червня по вересень 2020 року в цілях заохочення внутрішнього туризму та інтерактивну карту туристичних місць і послуг, яка дозволила проінформувати більше 10 мільйонів чоловік в соціальних мережах. Дана ініціатива активно сприяла популяризації відвідування Франції як серед французьких туристів, так і серед європейських клієнтів із сусідніх країн [137].

Отже, проаналізувавши знайдену інформацію можна з впевненістю сказати, що держава приділяє велику увагу розвитку та покращенню рівня туристичної індустрії у всіх регіонах Франції. Державна політика в галузі туризму у Франції базується на основі консолідації всіх зацікавлених сил в різних формах, на різних умовах і з різними цілями. Про це свідчить велика кількість туристичних міністерств та організацій, що постійно моніторять туристичну

ситуацію в регіонах країни. Основним завданням більшості організацій туристичного спрямування є: популяризація країни на міжнародному ринку як головної туристичної дестинації.

3.2. Переваги та недоліки впровадження французької моделі розвитку туризму в регіонах Франції

Характерною особливістю останнього періоду розвитку туризму стала так звана горизонтальна інтеграція капіталів на ринку. Концентрація і централізація капіталу на національному і міжнародному рівні і протікає одночасно процес інтернаціоналізації виробництва і капіталу в індустрії туризму Франції призвели до утворення потужних туристських транснаціональних компаній та зміцненню їх позицій на глобальному туристському ринку. Основою інтеграції у Франції з'явилися засоби розміщення. Французька модель організації відпочинку отримала воістину ідеальне втілення в "Середземноморському клубі" - ланцюга туристських сіл, створюють особливу атмосферу взаєморозуміння і єднання відпочиваючих, які забезпечують високий рівень обслуговування, що надають широкий вибір спортивних розваг і працюють за принципом "все включено". Крім 130 клубних готелів, у розпорядженні компанії є мережа обслуговуючих однойменних тур агентств і субагенти.

Франція стала першою країною в Європі, яка проголосила політику «відкритих дверей». Для туристів з низки країн були скасовані в'їзні візи. Готельне господарство стало активно відновлюватися. Був введений «туристський курс» обміну іноземної валюти, при проїзді по залізниці іноземним туристам надавалася знижка. Але, не дивлячись на пільги, Франція залишалася однією з «найдорожчих» країн для туристів. Через це з 60-х років сформувалася тенденція скорочення тривалості перебування іноземних туристів у Франції.

Паралельно з цим процесом намітився ще один негативний для економіки країни процес: значно більше французі стали виїжджати за кордон, зростання туристичних витрат було вище, ніж приріст доходів від міжнародного туризму. Погіршення економічних показників туризму стало викликати серйозне занепокоєння уряду і ділових кіл Франції. Тому в програмі економічного і соціального розвитку на 1966–1970 рр. був відведений спеціальний розділ по заходах заборони зростання дефіциту туристського балансу. Поліпшення автомобільних доріг, на думку розробників програми, повинне було стимулювати зростання туризму.

При характеристиці розвитку туристичного ринку у Франції слід зазначити основну особливість: горизонтальна інтеграція капіталу на ринку. Таким чином, процеси концентрації і централізації капіталу на національному і міжнародному рівні збігаються з інтернаціоналізацією виробництва і капіталу в туризмі. Такий синергетичний ефект привів до того, що стали утворюватися масштабні туристичні транснаціональні компанії, які укріпили свої позиції на глобальному рівні. Основою інтеграції у Франції з'явилися засоби розміщення.

Франція дійсно є основоположником готельної та ресторанної справи та є прикладом для наслідування для інших країн встановивши високий рівень надання послуг та їх диференціації. Так як саме тут зародилися перші заклади розміщення та харчування та з'явилися терміни пов'язані з гостинністю, а саме: «готель», «ресторан», «гостинність».

На даний момент готельне господарство Франції – одне з найбільш розвинених в світі: Франція входить до країн-лідерів світової готельної індустрії, та має загальний номерний фонд більше 1 млн. номерів[53].

Здобутки Франції в плані розвитку готельної сфери були відмічені багатьма країнами Європи, і тому не дарма вони використовують для класифікації своїх готелів саме французьку модель, побудовану на основі поділу готелів на категорії від нижчої – «одна зірка», до вищої «п'ять зірок».

Класифікацію готелів у Франції проводять службовці державної адміністрації у справах туризму, уповноважені рішенням Комісара Французької республіки, на добровільних засадах згідно заявки власника.

Французька модель організації відпочинку отримала відповідне втілення в «Середземноморському клубі» –ланцюгу туристських сіл, що створюють атмосферу єдиного простору і взаєморозуміння для туристів, при цьому забезпечується якісний рівень обслуговування, надається широкий вибір спортивних видів відпочинку, і сервіс забезпечується за принципом «все включено». Компанія має в своєму розпорядженні 130 клубних готелів і мережу обслуговуючих турагентств.

Найчастіше аналіз «моделі туризму» – це узагальнення економічних показників його розвитку, географічне ранжирування країни та її дестинацій. На підставі вищевикладеного, «модель туризму» доцільно визначати з двох взаємопов'язаних позицій. По-перше, це спрощена схема сприйняття явищ і процесів, що дозволяє здійснити моніторинг руху турпродуктів за всіма складовими інфраструктури туризму (галузями, сферами) та виявити фактори, що впливають на його розвиток[138].

Значною мірою це зумовлено можливістю регіонів самостійно зміцнювати власну конкурентну позицію, але й сприяти підвищенню рівня конкурентоспроможності країни на міжнародній туристичній арені. У контексті зростаючої конкуренції та міжнародної економічної і політичної напруженості, французький туризм повинен протистояти новим викликам.

У новому контексті глобалізації в численних екологічних, економічних, культурних та громадських наслідках, іноді, невизначених, держава виступає як гарант стійкого і довгострокового туристичного розвитку. Туризм є важливою сферою діяльності для економіки Франції, так як саме ця галузь індустрії займає перше місце в країні та приносить значну кількість доходів. Держава активно приймає участь у регулюванні туристичної сфери. Прийнято відповідні плани рекреаційного освоєння тих районів країни, які відстають[138].

Отже, у Франції існують всі необхідні ресурси для розвитку туризму і залучення різних груп туристів. Країна може запропонувати гостям і багату культурно-історичну спадщину, і широку рекреаційну базу для родинного відпочинку, розважальні тури і забезпечити бізнес-туризм. Для забезпечення надання гостям країни всіх перерахованих туристичних продуктів держава забезпечує фінансову підтримку туристичному сектору, соціальні реформи, підтримку державним підприємствам, які мають безпосереднє відношення до туристичної сфери. Наразі Франція вважається найвідвідуванішою країною в світі.

3.3. Шляхи взаємного розвитку туризму у Франції та України

Франція розвиває міжнародне співробітництво в кількох напрямках. В області організації і регулюванні туристичної діяльності. Франція надає сприяння іноземним туристичним адміністраціям, наприклад у вигляді регламентації занять професійною діяльністю (ліцензування турагентів, гідів), класифікації засобів розміщення, проведенні соціологічних опитувань в туризмі [139].

Національна система Франції щодо підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації туристичних кадрів визнана однією з кращих в світі. У країні створюються та модернізуються як державні так і приватні професійні навчальні заклади – шкіл та університетів готельно-ресторанного профілю, кулінарні школи, центри інноваційної підготовки кадрів для індустрії туризму, в тому числі іноземних студентів. Франція є міжнародним центром проведення експертиз освітніх програм в галузі туризму [140, 141].

Щодо сфери економіки туризму, то у сучасній економіці знань особливого значення набуває обмін продуктами інтелектуальної власності. Франція ділиться досвідом туристичній сфері з Україною, що необхідні для розвитку туристичної індустрії, в області маркетингового планування, складання схем розвитку туризму в регіонах, підвищення якості туристського обслуговування і т.д.

Ключовою складовою системи державного регулювання територіального розвитку в країнах ЄС є намагання врахувати соціально-економічні інтереси

різних суб'єктів з урахуванням державних і регіональних пріоритетів. Тому застосовуються різні форми і методи стимулювання регіонального розвитку. Для України найбільш цікавим є досвід Франції щодо впровадження форми стосунків між державою та регіонами [142].

В області просування Франції та України на туристичному ринку, Франція обмінюється досвідом в галузі туризму, що має на меті рекламування туристичних напрямків, впровадження технологій формування привабливого туристичного образу території, розробки маркетингових схем в туризмі.

Україна задля збалансованого розвитку туризму по всій країні здійснює пошук технологій і форм поєднання економічних інтересів держави та приватних підприємців, саме тому отримання досвіду від країни, зокрема Франції, що позитивно проявила себе в туристичному бізнесі та може позитивно вплинути на подальшу ситуацію у туристичній сфері країни.

Для України питання формування та здійснення успішної туристичної політики є і досі актуальним, оскільки туризм визнано пріоритетною сферою в нашій країні і його розвиток визначатиме її спеціалізацію у майбутньому. А співпраця з високорозвиненими державами, зокрема Францією та використання її досвіду в подальшому може бути гарантом успіху та допоможе розвинути власну стратегію формування політики у сфері туризму, що сприятиме налагодженню контактів та інтеграції України в ЄС [141].

Для України розвиток співпраці з ЄС є важливим кроком з огляду на можливість просування національного туристичного продукту на європейському ринку, отримання досвіду успішної організації туристичної діяльності, так як це сприятиме забезпеченню конкурентоспроможності туристичної галузі України на міжнародній арені та збільшенню кількості туристичних прибуттів до країни, так як результат надходження доходів, що в свою чергу позитивно вплине на подальший економічний розвиток держави. Адже за своїм туристично-рекреаційним потенціалом Україна має всі можливості стати одним з провідних європейських туристичних напрямів.

Туристична діяльність у Франції так і в Україні сприяє розвитку тих територій, де є рекреаційні ресурси і немає перспектив для промисловості. Завдяки розвитку туристичної галузі стало можливим підвищення життєвого рівня населення, розвиток інформаційних та інших технологій, транспорту, громадського харчування, сфери розваг, водночас забезпечується збереження та відновлення пам'яток історії, архітектури, культури [139].

У межах двостороннього туристичного співробітництва відбулося кілька важливих візитів міністрів туризму і керівників інших туристичних організацій до України, а також керівників у сфері туризму України до іноземних країн, що значною мірою сприяли налагодженню обміну досвідом, створенню взаємодії у забезпеченні стабільних туристичних потоків, підвищенню економічної ефективності туристичних зв'язків насамперед з Францією [139].

Одним з найважливіших питань при обговоренні було визнано створення комфортних умов для туристів. Рішення цього питання було визначення необхідності реалізування інвестиційних проектів з відновлення та будівництва об'єктів туристичної інфраструктури, облаштування існуючих та обладнання нових місць короткочасного відпочинку автотуристів, забезпечення інформаційної підтримки не тільки українською, а й іноземною мовами. (наявність карт, схем, довідників), Україна також зацікавлена у залученні технічної допомоги ЄС для реалізації спільних проектів у сфері туризму (дослідження стану туристичної інфраструктури транспортних коридорів – шляхової мережі, туристичних потоків тощо) в межах реалізації Програми розбудови туристичної інфраструктури.

Україна і Франція володіють головною перевагою, а саме: займають вигідне географічне та геополітичне положення в Європі на перетині важливих транспортних магістралей, володіють багатими природно-кліматичними, культурно-історичними та національно-етнографічними ресурсами, які створюють передумови для розвитку різноманітних видів туризму.

Аналіз кількісних показників участі України та Франції у взаємних туристичних обмінах демонструє позитивну динаміку. Частка прибуттів

французьких туристів в Україну у загальному туристичному потоці з кожним роком зростає. Кількість українських туристів, які виїжджають в Францію з туристичною метою також щороку збільшується [139].

Провінція Рона-Альпи схожа до Карпатського регіону, який охоплює Львівську, Івано-Франківську та Закарпатську області. Тому розвиток туристичного співробітництва обох регіонів буде сприятливим в межах двох держав. Велика кількість проектів пов'язаних з Карпатським регіоном свідчить про потенціал та перспективи розвитку спортивно-оздоровчого, активного, водного, екстремального, гірського туризму в Карпатах.

Проведений SWOT-аналіз туристичної сфери України показує, що у країні є всі можливості та ресурси стати країною з високим рівнем туризму [139].

Табл. 4 SWOT-аналіз туристичної сфери України. (складено автором на основі: [139]).

Сильні сторони	Слабкі сторони
значні природні та ландшафтні цінності; численні місця культурної цінності, що включені до переліку світової спадщини ЮНЕСКО; велика кількість визначних місць історичної цінності та туристичного потенціалу;	невисокі стандарти якості туристичної інфраструктури; недостатня кількість приміщень високої якості у мотелях та готелях; недостатньо розвинена система туристичної інформації; недостатня участь держави; недостатня реклама регіональних туристичних продуктів; недосконала інфраструктура для спорту та відпочинку; відновлення пам'ятників та історичних місць;
Можливості	Загрози
відновлення та розвиток туристичної інфраструктури; удосконалення	недостатній рівень інвестицій у галузь; нестійкий розвиток туризму.

<p>стратегії розвитку туризму; розвиток та вдосконалення туристичної співпраці; створення туристично-інформаційних центрів.</p>	
---	--

Отже, задля покращення та перетворення сфери туризму в Україні на одну з головних сфер отримання доходів, необхідно проводити в Україні міжнародні спеціалізовані семінари, конференції з залученням вітчизняних та іноземних, зокрема французьких організацій до вивчення передового досвіду організації туристичної діяльності, освоєння нових туристичних ринків, використовувати новітні технології та інновації, дотримуватися стандартів обслуговування, а також брати участь у відповідних заходах за кордоном [141].

Таким чином, проведений SWOT-аналіз туристичної сфери дасть можливість сформулювати спільну стратегію партнерства з Францією та вирішити проблемні питання збалансованого розвитку туризму в регіонах, зокрема збереження та підтримки культурної спадщини, розвитку туристичної інфраструктури.

Табл. 5 SWOT-аналіз перспектив українсько-французького туристичного співробітництва [140]. (Додаток Л)

Проаналізувавши викладений матеріал, можна стверджувати, що за своїм туристично-рекреаційним потенціалом Україна має всі можливості розвивати туризм на високому рівні. Розширення міжнародних зв'язків і співробітництво між Україною та Францією, особливо організаціями у сфері туризму відкриває нові шляхи для просування національного туристичного продукту на світовому туристичному ринку.

У той же час слаборозвинена загальна і туристична інфраструктура, низький рівень економічної безпеки підприємництва, громадян та екологічної безпеки створюють труднощі для зміцнення конкурентоспроможності суб'єктів ринку туристичних послуг. Тому є бажаним, щоб Україна була зацікавлена в поглибленні співпраці з Францією в туристичній сфері та перейманні

французького досвіду в фінансуванні туристичної сфери, забезпеченні конкурентних переваг представників туристичної сфери України, інвестуванні в туристичну індустрію, залучення іноземних інвестицій, просування українського продукту на міжнародній арені. Франція в свою чергу зацікавлена в доступі французьких турпредставників до туристичної індустрії України як перспективної [142].

Отже, можна сформулювати принципи співробітництва в галузі туризму між Францією та Україною. Вони полягають в наступному:

1. Метою співробітництва у галузі туризму є об'єднання людей та забезпечення того, щоб населення з обох держав одержувало однакову користь від цього.

2. Територіальні громади або влади в процесі напрацювання своєї туристичної політики мають враховувати її транскордонний вимір, а також сприяти та заохочувати культурні установи до встановлення контактів з колегами за кордоном.

3. Між територіальними громадами або владами, які здійснюють таку діяльність, та відповідними міністерствами має існувати регулярний обмін інформацією з тим, щоб забезпечити узгодження національних політик і дотримання міжнародних зобов'язань.

4. Міжнародна туристична діяльність має охоплювати якнайбільше туристичних установ (музеї, театри, історичні та культурні пам'ятки і т. д.).

5. Міжнародне співробітництво у галузі туризму має бути стабільним. Необхідно сприяти створенню, де це можливо, спільних центрів і типових установ.

6. Французький та український уряди мають встановити або шляхом прийняття закону або шляхом закріплення в конституції необхідні правові рамки, відповідно до яких територіальні громади або влади можуть брати участь у транскордонному та міжнародному співробітництві у сфері туризму за принципом субсидіарності [140].

SWOT-аналіз показує, що необхідно посилити співпрацю України з Францією. Це необхідно здійснювати за рахунок підписання міжурядових договорів, угод на регіональному рівні та контролю з обох сторін за їх виконанням. Доцільно ввести практику щоквартального та річного звіту на всіх рівнях щодо виконання відповідних угод та договорів різних рівнів.

ВИСНОВКИ

Здійснивши дослідження теоретичних принципів дослідження регіональних особливостей розвитку туризму сучасної Франції можна зробити наступні висновки:

1. Індустрія туризму у Франції представляє важливий аспект економіки країни. Починаючи з 90-х рр. Франція займає лідируючі місця в списку найбільш туристичних місць в світі. Франція, яку в 2019 р. відвідали рекордна кількість 90 млн іноземних туристів, залишається найпопулярнішим туристичним напрямом у світі. Проте здійснивши аналіз південних та північних регіонів було виявлено територіальні диспропорції у розвитку туризму, що виражалось зокрема у кількості міжнародних прибуттів до кожного регіону. Виходячи з цього, дослідження регіональних особливостей є актуальним.
2. Виходячи з дослідження, викладеного у даній роботі, можна стверджувати, що розвиток індустрії туризму залишається одним з пріоритетних напрямів розвитку державної політики.
3. Об'єктом дослідження була індустрія туризму Франції. Як висновок, ми можемо стверджувати, що сучасна Франція є країною, що має природні та культурно-історичні ресурси для розвитку усіх видів туризму.
4. У ході роботи мета дослідження, яка полягала у аналізі регіональних відмінностей Франції, була досягнута.
5. Для досягнення мети в роботі було вирішено наступні задачі:
 - У першому розділі було проведено дослідження класифікації туристичних регіонів Франції, визначено основні напрями розвитку туристичного ринку в регіонах країни.

У висновках до 1 розділу було акцентовано увагу на узагальненні теоретичних досліджень таких понять як «регіон», «територія».

Також, акцентовано увагу на історичних передумовах та специфічних особливостей розвитку туристичної галузі в регіонах Франції.

- у першому пункті 2 розділу було визначено соціально-економічні передумови історії розвитку туризму у Франції;
- у другому пункті 2 розділу було проведено аналіз туристсько-рекреаційних ресурсів південної частини країни;
- у третьому пункті 2 розділу була проведена оцінка туристичного потенціалу північних регіонів Франції.

В ході дослідження було виявлено, що беззаперечним лідером за кількістю туристичних прибуттів є регіон Іль-де-Франс з центром у місті Париж (50,3 млн туристів у 2019 році) та майже половина всіх іноземних туристів надає перевагу відпочинку в регіоні Прованс-Альпи-Лазурний берег, а саме на Французькій Рив'єрі (13 млн туристів у 2019 році).

Наприклад, наявність таких культурних пам'яток як Ейфелева вежа з позначкою в 7 млн туристів, Лувр в Парижі (8 млн туристів), Діснейленд (15 млн туристів) сприяли тому, що регіон Іль-де-Франс є лідером серед туристичних прибуттів та сприяє подальшому розвитку туристичної інфраструктури в цьому регіоні. що не можна сказати про інші частини Франції.

Проте можна з впевненістю сказати, що кожен з регіонів розглянутий в роботі може запропонувати туристам різноманітну програму відпочинку та послуг.

- У першому пункті 3 розділу було охарактеризовано особливості регіональної політики Франції в галузі туризму;
- у другому пункті 3 розділу була розглянута французька модель розвитку туризму в регіонах Франції;
- у третьому пункті 3 розділу було проаналізовано шляхи взаємного розвитку туризму у Франції та України.

У висновках до 3 розділу було акцентовано увагу на співпраці Франції та України щодо обміну досвідом у сфері туризму. Таким чином, проведений

SWOT-аналіз туристичної сфери дав можливість сформувавши спільну стратегію партнерства з Францією та вирішити проблемні питання міжрегіонального розвитку, зокрема збереження та підтримки культурної спадщини, розвитку туристичної інфраструктури.

РЕЗЮМЕ

Кваліфікаційна робота Давиденко Юлії Миколаївни на тему: «Аналіз регіональних особливостей розвитку туризму сучасної Франції» присвячена актуальній темі вивчення регіональних особливостей розвитку туризму Франції.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є індустрія туризму Франції.

Предметом дослідження є туристичний потенціал південних та північних регіонів Франції.

Метою дослідження є аналіз регіональних відмінностей у Франції.

Завдання дослідження: розкрити теоретичні та методичні принципи дослідження регіональних особливостей розвитку туризму у Франції; схарактеризувати класифікацію туристичних регіонів Франції; виділити основні напрями розвитку туристичного ринку в регіонах країни; розглянути соціально-економічні передумови та особливості розвитку туризму у Франції; надати оцінку туристично-рекреаційним ресурсам; розкрити особливості регіональної політики Франції в галузі туризму.

У процесі роботи було застосовано наступні методи дослідження: порівняльний, статистичний аналіз, описовий, історичний.

Здійснивши дослідження аспектів розвитку туризму у південних та північних регіонах можна зробити наступний висновок, що природні та культурні різноманітності Франції визначають певні відмінності у спеціалізації та рівні розвитку туризму в регіонах.

Ключові слова: туризм, регіони, види туризму, туристичні прибуття, ресурси.

RESUME

The qualifying work of Davydenko Yuliia Mykolaivna on the topic «The analysis of regional peculiarities in tourism of modern France development» is devoted to the studying of regional features of tourism development in France.

The object of the study is the tourism industry of France.

The subject of the study is the tourist potential of the southern and northern regions of France.

The aim of the study is the analysis of regional differences in France.

The objectives of the study are: to reveal theoretical and methodical principles of regions' tourism development in France; to describe the classification of tourist regions; to highlight the peculiarities of regional policy in tourism sphere.

The following research methods were used in the process: comparative, statistical analysis, describing, historical.

Having studied the aspects of tourism development in the south and north regions, we can draw the following conclusions: the natural and cultural differences of France define some variations in the tourism level of development in the regions.

Key words: tourism, regions, types of tourism, tourist arrivals, resources.

1. France posts new tourist record despite Yellow Vest unrest. URL: <https://www.france24.com/en/20190517-france-tourism-record-number-visitors-tourists-despite-yellow-vests-paris>(Last accessed: 04.09.20).
2. French Riviera tourist arrivals. URL:<https://www.monaco-tribune.com/en/2020/06/heres-how-french-riviera-is-luring-tourists-back/>(Last accessed: 03.10.20).
3. France Tourism Statistics 2020. URL:<https://www.condorferries.co.uk/france-tourism-statistics> (Last accessed: 01.10.20).
4. Панов А.В. Територіальний устрій Франції та Італії – уроки для України: Монографія / ПП «АУТДОР-ШАРК». Ужгород, 2015. – 126 с.URL: <http://www.alenpanov.org.ua/filelib/sou/201706161044300630.pdf> (дата звернення: 09.11.2020).
5. Романова Т.В. Теоретичні підходи до розуміння сутності поняття регіон. Електронне наук. видання, 2012.
6. Гутман Г. В. Управление региональной экономикой / Г.В. Гутман, А.А. Мироедов, С.В. Федин – М.: Финансы и статистика, 2001. – 176 с.
7. Симоненко В.К. Регионы Украины: проблемы развития / В.К. Симоненко. – К.: Наукова думка, 1997. – 264 с.
8. Макогон Ю.В. Нова регіональна економічна політика в Україні: проблеми і перспективи розвитку / Ю.В. Макогон // Схід. – 2005. –№ 3(69). – С. 14 – 27.
9. Шпильова В.О. Сутність, типологія регіонів та особливості управління регіональним розвитком в умовах глобалізації від 27.11.09.
- 10.Тульчинська С. Підходи до визначення поняття «регіон» в сучасних умовах: *матеріали журналу Ефективна економіка №6*(м. Київ, 18 чер. 2012 р.). Київ, 2012. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1201> (дата звернення: 05.09.2020).
- 11.Регіони Франції. URL: <https://www.france.promotour.info/ate/region-list.php>(дата звернення: 07.09.2020).

12. Закон 2015-29 від 16 січня 2015 про скорочення регіонів, регіональних зборів та про внесення змін до виборчого календаря. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000030109622/2020-11-09/>(дата звернення: 03.09.2020).
13. Виписка з протоколу Ради міністрів 18.06.2014 Національного зібрання Франції. URL: http://www.assembleenationale.fr/14/dossiers/delimitation_regions_organisation_territoriale.asp#delimitation_regions_elections (дата звернення: 04.09.2020).
14. Карта прийнятих 13 регіонів. URL: <https://travelest.ru/frantsiya/regiony-spisok>(дата звернення: 14.09.2020).
15. Регіони Франції. URL: <http://www.caravanarba.org/index.php/ru/ru-gsof/ru-regions-france/32-ru-region-de-france> (дата звернення: 15.09.2020).
16. The regions of France. URL: <https://about-france.com/regions.htm>(Last accessed:20.09.2020).
17. Visit the regions of France. URL: <https://www.campusfrance.org/en/tourism-visit-regions-France>(Last accessed:21.09.2020).
18. Гуз О. П. Регіональні відмінності у розвитку туризму Франції. Київ, 2014. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/11081/1/Huz%20O.%20P.pdf> (дата звернення: 20.09.2020).
19. Кудла Н. Є. Маркетинг туристичних послуг. – К.: Знання, 2012. – 343 с.
20. Миронов Ю.Б. Маркетинг в туризмі: Опорний конспект лекцій. – Дрогобич: ДДПУ, 2005. – 202 с
21. Дудяк Р., Піскун О. Розвиток туризму на міжнародному рівні. URL: nbuv.gov.ua(дата звернення: 13.09.2020).
22. Момонт Т.В. Економіка. Управління. Інновації. – 2009. – №1. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/momont.htm (дата звернення: 10.09.2020).
23. Бортников Є.Г. Вісник ДІТБ. Серія: Економіка, організація та управління підприємствами туристичної індустрії та туристичної галузі в цілому. – 2009. – №13. – С.157-163.

24. ЮНЕСКО у Франції. URL: <https://ishvetsov.ru/uk/yunesko-vo-francii-shtab-kvartira-yunesko-zdanie-v-parizhe-kafedralnyi/> (дата звернення: 10.10.2020).
25. Найкращі кулінарні школи Франції. URL: <http://dgficc.com/post/1392> (дата звернення: 12.10.2020).
26. Вплив фестивального туризму на імідж країни. URL: https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/10_Festyvalnyj-turyzm.pdf (дата звернення: 10.10.2020).
27. Tourists' expenditures in 2018. URL: <https://www.condorferries.co.uk/france-tourism-statistics> (дата звернення: 13.10.2020).
28. Tourist Arrivals to France. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421152> (дата звернення: 14.10.2020).
29. Курлянд З.Н. Теорія і методика професійної освіти: навч. посіб. – К.: Знання, 2012. – 390 с.
30. Методи дослідження. URL: <https://studfile.net/preview/4193792/> (дата звернення: 21.11.2020)
31. Важинський С.Е., Щербак Т. І. Методи та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми, 2016. 260 с.
32. Галасюк С.С. Основні напрями розвитку туристичного ринку Франції: матеріали міжн. наук.-практ. конф. *Індустрія гостинності в країнах Європи* (Сімферополь, 2008). Сімферополь, 2008. С. 43-46. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/galasjuk3.htm (дата звернення: 03.09.2020).
33. Конвертський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: наук. посіб. Київ, 2019. 352 с.
34. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ, 2014. 142 с.
35. Методи та методологія. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14098/> (дата звернення: 13.10.2020).

36. Регіональні особливості розвитку і розміщення туристичного комплексу Франції. URL: <http://referatss.com.ua/work/regionalni-osoblivosti-rozvitku-i-rozmishhennja-turistichnogo-kompleksu-francii/>(дата звернення: 16.10.2020).
- 37.Список Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО у Франції. URL:<https://megabook.ru/article/Список%20объектов%20Всемирного%20наследия%20ЮНЕСКО%20во%20Франции>(дата звернення: 16.10.2020).
38. Туризм у Франції. URL:
<https://sites.google.com/site/vidpocinoktaturizm3/evropa/francia-italia-ispania?tmpl=%2Fsystem%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog=1>(дата звернення: 16.10.2020).
- 39.World War II Tourism in France. URL: <https://silo.tips/download/chapter-world-war-ii-tourism-in-france-bertram-m-gordon>(Last accessed: 18.10.2020).
- 40.Особливості історії розвитку та організації туризму. URL: <https://studfile.net/preview/5798007/page:34/>(дата звернення: 18.10.2020).
- 41.HistoryoftourismofFrenchRiviera. URL:
<https://www.nicerendezvous.com/history-of-tourism-on-the-french-riviera.html>(Last accessed: 18.10.2020).
- 42.Number of establishments for accommodation in France. URL:<https://www.statista.com/statistics/413425/number-of-short-stay-accommodation-establishments-in-france/> (Last accessed: 19.10.2020).
- 43.Domestic tourism expenditure in France. URL:
<https://www.statista.com/statistics/644766/domestic-tourism-expenditure-france/>(Last accessed: 19.11.2020).
- 44.Бойко О.В. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід. – Харків: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2013. – 280 с.
45. Міжнародний туризм в різних регіонах світу. URL: <https://zizuhotel.ru/uk/poezdka/referat-na-temu-mezhdunarodnyi-turizm-v-razlichnyh-regionah-mira/>(дата звернення: 07.10.2020).

46. Бізнестуризм. URL: <https://b2b.onetwotrip.com/blog/trends/что-такое-mice-turizm/> (дата звернення: 01.11.2020).
47. BATIMAT–Mondial du Batiment. URL: <https://www.batimat.com/> (дата звернення: 21.11.2020).
48. MIDEST Paris. URL: <https://www.midest.com/fr> (дата звернення: 21.11.2020).
49. Paris Conventions. URL: <http://pro.visitparisregion.com/en/Paris-Region-Services/Conventions> (дата звернення: 19.11.2020).
50. Драгомирецька М.І. Перспективи розвитку ділового туризму в умовах глобалізації Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова. 2014. Т. 19. Вип. 3/1 – 4с.
51. Галасюк С.С. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Індустрія гостинності в країнах Європи». – Сімферополь, 2008. – С.43-46 URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/318> (дата звернення: 12.09.2020).
52. Кудла Н. Є. Маркетинг туристичних послуг. – К.: Знання, 2012. – 343 с.
53. Кузь Р. Франція– велика туристична держава. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/17360/1/260-262.pdf> (дата звернення: 20.09.2020).
54. Паризький регіон. URL: <http://visitefrance.ru/france/il-de-frans.html> (дата звернення: 17.09.2020).
55. ParisregionFactsandFigures. URL: <https://chooseparisregion.org/wp-content/uploads/2020/04/Paris-Region-Facts-and-Figures.-2020-Edition.pdf> (Last accessed: 07.09.2020).
56. Статистичні дані кількості туристичних відвідувань регіону Іль-де-Франс регіонами у 2018-2019 роках. URL: http://russian.news.cn/2020-02/25/c_138817396.htm (дата звернення: 07.09.2020).
57. Tourisme L’Ile-de-France. URL: <https://www.iledefrance.fr/tourisme> (Last accessed: 07.09.2020).
58. CulturalActivitiesinIle-de-France. URL: <https://www.inspirock.com/france/cultural-activities-in-ile-de-france> (Last accessed: 08.09.2020).

59. Tourist information on Ile de France region and Paris in France. URL: https://www.eutouring.com/ile_de_france.html (Last accessed: 15.09.2020).
60. Paris Ile-de-France Tourism Attractions. URL: https://www.regions-of-france.com/regions/paris_ile_de_france/tourism (Last accessed: 15.09.2020).
61. Paris Ile-de-France. URL: <http://ee.france.fr/en/discover/paris-ile-france-4> (Last accessed: 17.09.2020).
62. About France. URL: <https://about-france.com/tourism/disneyland-paris.htm#:~:text=With%20up%20to%20more%20than,Europe%27s%20most%20visited%20tourist%20attraction.> (Last accessed: 05.11.2020).
63. Іль де Франс – знаменитий регіон Франції. URL: <https://trawel.site/evropa/franciya/francuzskij-region-ile-de-france.html> (дата звернення: 29.09.2020).
64. Кількість туристів у Діснейленді 2017-2019 рр. URL: <https://trawel.site/evropa/franciya/francuzskij-region-ile-de-france.html> (дата звернення: 29.09.2020).
65. Долина Луари. URL: https://www.wikiwand.com/uk/Центр-Долина_Луари (дата звернення: 30.09.2020).
66. Долина Луари. URL: https://www.accordtour.com/vse_avtobusnyye_tury/frantsiya/dolina_luaryi (дата звернення: 26.09.2020).
67. Центр Долина Луари. URL: https://www.accordtour.com/vse_avtobusnyye_tury/frantsiya/dolina_luaryi (дата звернення: 26.09.2020).
68. 10 Найцікавіших замків Долини Луари. URL: <https://tripmydream.com/media/podborki/korolevskaja-roskosh-10-samuh-interesnuh-zamkov-dolinu-lyaru> (дата звернення: 24.10.2020).
69. Долина Луари. URL: <http://andy-travel.com.ua/region/dolina-luari> (дата звернення: 24.10.2020).
70. Долина Луари. URL: <https://ru.france.fr/ru/kuda-poekhat/article/val-de-loire> (дата звернення: 25.10.2020).

71. Долина Луари країна не тільки замків, а й смачної їжі. URL: <https://www.rfi.fr/ru/obshchestvo/20130629-dolina-luary-strana-ne-tolko-zamkov-no-i-vkusnoi-edu>(дата звернення: 25.10.2020).
72. Кухня та вина Долини Луари. URL: <https://www.vparis.net/frantsuzskaya-kuhnya/kukhnya-i-vina-doliny-luary.html>(дата звернення: 25.10.2020).
73. Долина Луари. URL: <http://frenchtrip.ru/regions/centre/dolina-luaryi/>(дата звернення: 25.10.2020).
74. Прованс-Альпи-Лазурний берег. URL: <http://visitefrance.ru/france/provans-alpy-lazurnyj-bereg.html>(дата звернення: 26.10.2020).
75. Cote d’Azur Statistics. URL: <http://www.cotedazurtouriscope.com/pdf/chiffres/2019/Chiffres-cles-2019-GB.pdf>(Last accessed: 10.11.2020).
76. Провінція прекрасного. URL: <https://lenta.ru/articles/2016/05/17/provence/>(дата звернення: 26.10.2020).
77. Каланки. URL: <http://frenchtrip.ru/regions/provence/calanques-marseille-cassis/>(дата звернення: 26.10.2020).
78. Національний парк Каланки. URL: <https://www.france-voyage.com/франция-туризм/национальный-парк-каланки--117.htm>(дата звернення: 26.10.2020).
79. Франція – лідер Європи з зеленого туризму. Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, 15–19 квітня 2019 р. [Електронний ресурс] / Редкол. :В. В. Наумик (відпов. ред.) Електрон. дані. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2019. URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_s&r/2019/conf/1/TN_2019_FMTU.pdf(дата звернення: 26.10.2020).
80. 10 Найкращих місць в Провансі. URL: <http://frenchtrip.ru/top-10/top-10-provence/>(дата звернення: 06.10.2020).
81. Подорожі Францією. URL: <http://visitefrance.ru/france/provans-alpy-lazurnyj-bereg.html>(дата звернення: 03.10.2020).
82. Прованс. URL: <https://wikiway.com/france/provans/>(дата звернення: 06.10.2020).

83. Чим зайнятися в Провансі. URL: <https://ru.france.fr/ru/provans>(дата звернення: 06.10.2020).
84. Історія розвитку туризму на півдні Франції. URL: <https://infourok.ru/statyana-temu-istoriya-razvitiya-turizma-na-yuge-francii-2082405.html> (дата звернення: 10.10.2020).
- 85.10 Кращих курортів Французької Рив'єри. URL: <http://vsviti.com.ua/collections/20087>(дата звернення: 10.10.2020).
86. Number of hotels in France by region. URL: <https://www.statista.com/statistics/748599/number-of-hotel-france-region/> (дата звернення: 20.10.2020).
87. Регіон Прованс-Альпи- Лазурний берег. URL: https://tonkosti.ru/Прованс_—_Альпы_—_Лазурный_Берег (дата звернення: 12.10.2020).
88. Регіони Франції – Прованс. URL: <http://guide.travel.ru/france/provence/>(дата звернення: 12.10.2020).
89. Прованс-Альпи-Лазурний берег. URL: <http://imperialstyle.eu/provence>(дата звернення: 12.10.2020).
90. Регіон Франції – Корсика. URL: <https://france-guide.ru/regions/corse>(дата звернення: 17.10.2020).
91. Корсика. URL: <http://www.vokrugsveta.ru/encyclopedia/index.php?title=Корсика>(дата звернення: 17.10.2020).
92. Острів Корсика. URL: <http://guide.travel.ru/france/corsica/>(дата звернення: 17.10.2020).
93. Острів Корсика – Франція. URL: https://capricorn.ru/country/korsika_island/types_of_tours(дата звернення: 17.10.2020).
94. Corsica. URL: <http://ee.france.fr/en/discover/corsica-5>(Last accessed: 17.10.2020).

95. Туризм на о. Корсика. URL: <https://www.naturisme-rivabella.com/ru/corse/ile-corse.html>(дата звернення: 17.10.2020).
96. Корсика – перлина Середземномор'я. URL: https://www.gazeta.ru/travel/2007/06/22_a_1835537.shtml(дата звернення: 17.10.2020).
97. Корсика. URL: <http://visitefrance.ru/france/korsika.html>(дата звернення: 17.10.2020).
98. Дайвінг на Корсиці. URL: <https://tonkosti.ru/Корсика>(дата звернення: 17.10.2020).
99. Фестивальний туризм на Корсиці. URL: <https://www.tourister.ru/world/europe/france/region/corsica>(дата звернення: 17.10.2020).
100. Види туризму на Корсиці. URL: https://capricorn.ru/country/korsika_island/types_of_tours(дата звернення: 17.10.2020).
101. Corsica Events. URL: <https://www.amazoncreek.com/en/destinations/mediterranean-corsica/corsica-events-calendar>(Last accessed: 17.10.2020).
102. Corsica Festivals and Events. URL: <https://www.justcorsica.co.uk/pages/festivals-and-events-in-corsica/>(Last accessed: 12.10.2020).
103. Guide of Corsica. URL: <https://www.france-voyage.com/travel-guide/corse-region.htm>(Last accessed: 10.10.2020).
104. Французька кухня острова Корсика. URL: <https://www.vparis.net/frantsuzskaya-kuhnya/frantsuzskaya-kukhnya-ostrova-korsika.html>(дата звернення: 12.10.2020).
105. Винний тур по Корсиці. URL: <http://hprsoft.com/vinnyj-tur-po-korsike-10-luchshix-mest-2580>(дата звернення: 12.10.2020).
106. Statistics average length of stay in french regions. URL: <https://www.statista.com/statistics/764136/average-length-stay-personal->

- reasons-french-tourist-by-region-origin-france-and-abroad/ (Last accessed: 11.11.2020).
107. Окситанія. URL: <https://salut-france.ru/oksitaniya/>(дата звернення: 19.10.2020).
108. Окситанія. URL:<http://www.caravanarba.org/index.php/ru/ru-gsof/ru-regions-france/85-ru-occitanie>(дата звернення: 19.10.2020).
109. Tourism in Occitanie. URL:<http://tourism-occitania.co.uk/>(Last accessed: 19.10.2020).
110. Тулуза – рожеве місто. URL: <https://ru.france.fr/ru/occitanie-sud-de-france/article/tuluza-pyrenei>(дата звернення: 19.10.2020).
111. 7 страв, що варто відвідати в Окситанії. URL: <https://www.provinsel.com/ru-blog/item/99-7-blud-kotorye-nuzhno-porobovat-v-oksitanii>(дата звернення: 19.10.2020).
112. Occitanie. Durant l'été 2019, la fréquentation touristique dans la région est repartie à la hausse. URL: https://actu.fr/economie/occitanie-durant-lete-2019-frequentation-touristique-dans-region-est-repartie-hausse_29788793.html (Last accessed: 21.11.2020).
113. Регіон Нормандія. URL: <http://www.pilon.net.ua/ua/countries/francija/normandija>(дата звернення: 20.10.2020).
114. Регіональні відмінності у розвитку Франції. URL:<https://internationalconference2014.wordpress.com/2014/10/08/регіонал-ьні-відмінності-у-розвитку-т/>(дата звернення: 14.09.2020).
115. Довіль та Трувіль. URL: https://www.pizzatravel.com.ua/rus/france/86/deauville_and_trouville(дата звернення: 20.10.2020).
116. Нормандія у Франції. URL:<https://visit-rzn.ru/uk/zagranpasport/normandiya-vo-francii-chto-posmotret-v-normandii-goroda-kotorye-stoit/>(дата звернення: 20.10.2020).

117. Шато Гайар. URL:
<https://www.castleseurope.ru/главная/франция/шато-гайар/> (дата звернення: 20.10.2020).
118. Руанський собор. URL: <https://andytravelua.livejournal.com/309735.html>(дата звернення: 20.10.2020).
119. Нор-Па-де-Кале. URL:<https://tonkosti.ru/Нор-Па-де-Кале>(дата звернення: 20.10.2020).
120. О-де-Франс. URL:<http://frenchtrip.ru/regions/hauts-de-france/>(дата звернення: 20.10.2020).
121. Нор-Па-де-Кале. URL:<http://visitefrance.ru/france/nor-pa-de-kale.html>(дата звернення: 20.10.2020).
122. The North of France. URL:<https://about-france.com/regions/nord-pas-de-calais.htm>(Last accessed: 20.10.2020).
123. Нор-Па-де-Кале – культурний регіон. URL:<https://ru.france.fr/ru/hauts-de-france/article/nor-pa-de-kale>(дата звернення: 20.10.2020).
124. Лілль. URL:<https://ru.france.fr/ru/hauts-de-france/article/lille>(дата звернення: 20.10.2020).
125. 12 Top-Rated Tourist Attractions in Nord-Pas-de-Calais.URL:
<https://www.planetware.com/tourist-attractions-/nord-pas-de-calais-f-cal-саа.htm>(Last accessed: 20.10.2020).
126. Моя прекрасна Франція – регіон Нор-Па-де-Кале. URL:
http://www.tourparis.de/index.php?option=com_content&view=article&id=249&Itemid=267(дата звернення: 20.10.2020).
127. Discover cuisine of Nord-Pas de Calais. URL:<https://uk.france.fr/en/haut-de-france/article/discover-cuisine-nord-pas-de-calais>(Last accessed: 20.10.2020).
128. Франція – Пікардія. URL:<https://tonkosti.ru/Пикардія>(дата звернення: 22.10.2020).

129. Пікардія – батьківщина готики. URL:
<https://www.toursfrance.ru/blog/the-picardy-is-the-birthplace-of-gothic-and-unusual-nature.php>(дата звернення: 22.10.2020).
130. Організація туризму у Франції.
URL:<https://works.doklad.ru/view/KohoXQmdprA.html>_(дата звернення: 22.10.2020).
131. Козловський Є.В. Іноземний досвід регулювання міжнародного туризму та його використання в Україні. URL:
<http://academy.gov.ua/ej/ej1/txts/KOZLOVSKIY.htm>(дата звернення: 27.10.2020).
132. Кіптенко В.К. Менеджмент туризму: підручник / В.К. Кіптенко. – К.: Знання, 2010. – 502 с.
133. France policy. URL:<https://www.oecdilibrary.org/sites/99da245een/index.html?itemId=/content/component/99da245e-en>(Last accessed: 08.11.2020).
134. Агенство Atout France. URL:<https://www.atorus.ru/tourofice/mission/192.html> (дата звернення: 05.11.2020).
135. France diplomacy. URL:<https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/tourism/the-action-of-maedi-in-promoting/news/article/tourism-france-is-working-to-improve-tourists-experience>(Last accessed: 08.11.2020).
136. Пэкун О. Механізми державного впливу на розвиток туристичної галузі країни на прикладі Франції. Київ, 2011.
137. Дипломатия Франции. URL: Туризм – Министерство Европы и иностранных дел (diplomatie.gouv.fr)(дата звернення: 21.11.2020).
138. Государственное регулирование развития индустрии туризма. URL:
http://bankrabort.com/work/work_67984.html. (дата звернення: 02.11.2020).
139. Данилюк А.М. Пріоритети конкурентоспроможності українсько-французького співробітництва в туристичній сфері.
URL:<http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/993/1/Danyliuk%20A.%20M.%20MEMTzmi-54.pdf>(дата звернення: 02.11.2020).

140. Європейські принципи державного управління; пер. з англ. О.Ю. Куленкової. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 52 с.
141. Карпець С.Л. Світовий досвід управління регіональним розвитком / С.Л. Карпець // Вісник ЖДТУ. – 2008. – № 2 (44). – С. 252–258.
142. Луцишин Н.П. Формування інституційної структури регіональної політики в країнах Європи / Н.П. Луцишин // Регіональна економіка. – 2004. – № 3. – С. 199–208.
143. Штаб квартира ЮНЕСКО у Франції. URL: <https://frenchparis.ru/la-maison-de-lunesco/>(дата звернення: 05.11.2020).
144. Іль-де-Франс. URL: <https://triplook.me/ru/countries/resort/1164> (дата звернення: 05.11.2020).
145. Королівська розкіш – замки Луари. URL: <https://tripmydream.ua/media/podborki/korolevskaja-roskosh-10-samuh-interesnuh-zamkov-dolinu-lyaru>(дата звернення: 05.11.2020).
146. Лаванда – символ Провансу. URL: <https://tvoyariviera.com/interesting/lavender>(дата звернення: 05.11.2020).
147. Лазурний берег. URL: <https://www.gastronom.ru/text/lazurnyj-bereg-sebja-pokazat-na-ljudej-posmotret-1007947>(дата звернення: 05.11.2020).
148. Французькі Альпи. URL: <https://imagnettravel.com.ua/france/tour/frantsuzskie-alpyi-paradiski--espas-killi-ski-47/>(дата звернення: 05.11.2020).
149. Регіон Корсика. URL: <http://visitefrance.ru/france/korsika.html>(дата звернення: 05.11.2020).
150. 19 найкращих місць для відвідання в Окситанії. URL: <https://www.kudapoedy.com/19-лучших-места-для-посещения-в-окситани/>(дата звернення: 05.11.2020).
151. Регіон Нормандія у Франції. URL: <https://turizm.world/region-normandiya-vo-francii.html> (дата звернення: 05.11.2020)

ДОДАТКИ

Додаток А

Табл. 1 **Регіони Франції до територіальної реформи 2014 р.**

(складено автором на основі: [6].)

№	Назва регіону (укр.)	Назва регіону (фр.)
1	Ельзас	Alsace
2	Аквітанія	Aquitaine
3	Овернь	Auvergne
4	Нижня Нормандія	Basse-Normandie
5	Бургундія	Bourgogne
6	Бретань	Bretagne
7	Центр-Долина Луари	Centre-Val de Loire
8	Шампань-Арденни	Champagne-Ardenne
9	Корсика	Corse
10	Франш-Конте	Franche-Comté
11	Верхня Нормандія	Haute-Normandie
12	Іль-де-Франс	Île-de-France
13	Лангедок-Руссільйон	Languedoc-Roussillon
14	Лімузен	Limousin
15	Лотарингія	Lorraine
16	Південь-Піренеї	Midi-Pyrénées
17	Нор-Па-де-Кале	Nord-Pas-de-Calais
18	Пеї-де-ла-Луар	Pays-de-la-Loire
19	Пікардія	Picardie
20	Пуату-Шарант	Poitou-Charentes
21	Прованс-Альпи-Лазурний берег	Provence-Alpes-Côte d'Azur
22	Рона-Альпи	Rhône-Alpes
23	Гваделупа *	Guadeloupe
24	Мартиніка*	Martinique
25	Майотта*	Mayotte
26	Французька Гвіана *	Guyane
27	Реюньйон *	Réunion

*Примітка: Знаком * позначені Заморські департаменти Франції*

Табл. 2,3 Таблица зміни регіонів після територіальної реформи 2014 р.

(складено автором на основі: [9])

Табл. 2 Таблица змін регіонів Франції

	Старі регіони	Нові регіони	Адміністративний центр
■	Бургундія	Бургундія-Франш-Конте	Безансон
	Франш-Конте		
■	Аквітанія	Нова Аквітанія	Бордо
	Лімузен		
	Пуату-Шарант		
■	Нижня Нормандія	Нормандія	Руан
	Верхня Нормандія		
■	Ельзас	Гранд-Ест	Страсбург
	Шампань-Арденни		
	Лотарингія		
■	Лангедок-Руссільйон	Окситанія	Тулуза
	Південь-Піренеї		
■	Нор-Па-де-Кале	О-де-Франс	Лілль
	Пікардія		
■	Овернь	Овернь-Рона-Альпи	Ліон
	Рона-Альпи		

Табл. 3 Регіони, що залишилися без змін

	Регіони без змін	Адміністративний центр
■	Бретань	Ренн
■	Центр-Долина Луари	Орлеан
■	Корсика	Аяччо
■	Іль-де-Франс	Париж
■	Пеї-де-ла-Луар	Нант
■	Прованс-Альпи-Лазурний берег	Марсель

Рис. 1 Мапа оновлених регіонів після 2014 р. []

Рис.5 Штаб-квартира ЮНЕСКО в Парижі[24]

Додаток Д

Рис. 7ТОП-20 популярних країн світу (за відвідуванням туристів) (млн.)

(станом на 2019 р.)

(дані від Всесвітньої туристичної організації)

(побудовано автором на основі:[23]).

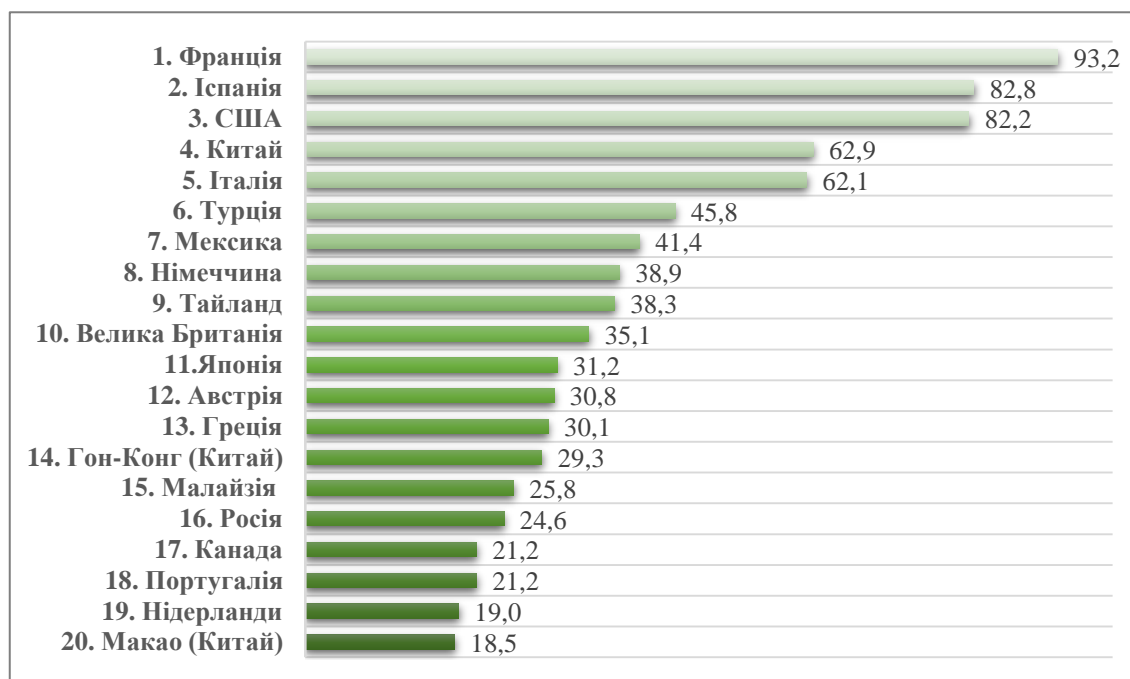

Рис. 13 Рейтинг найбільш відвідуваних регіонів Європи у 2018 р.

(побудовано автором на основі:[23]).

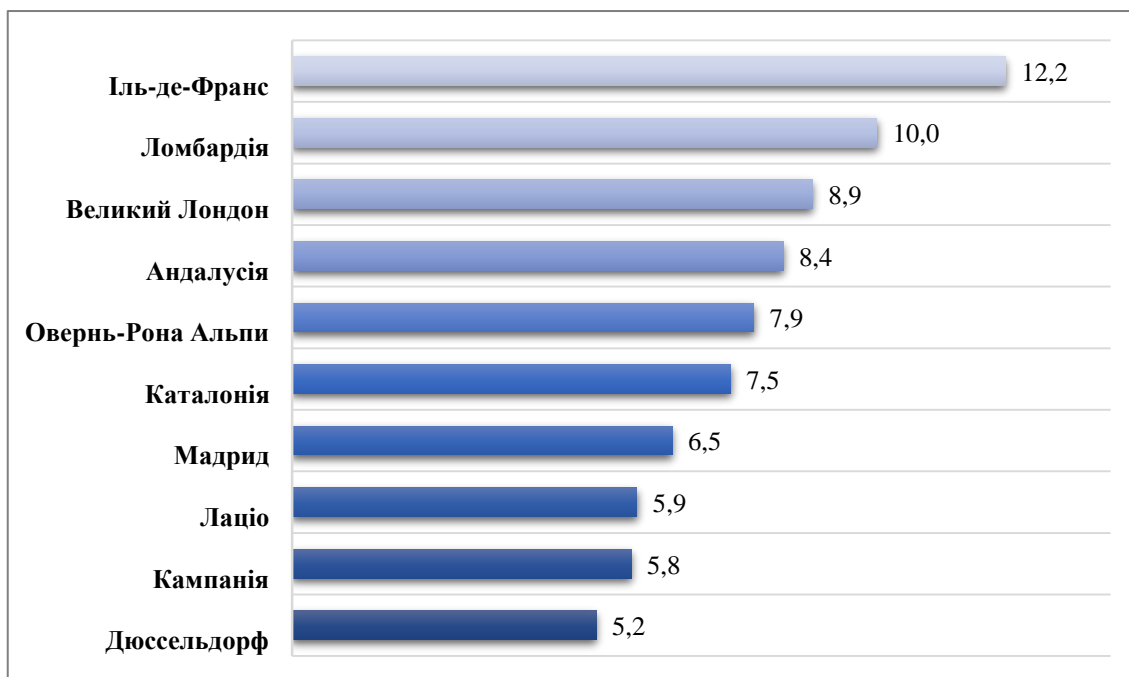

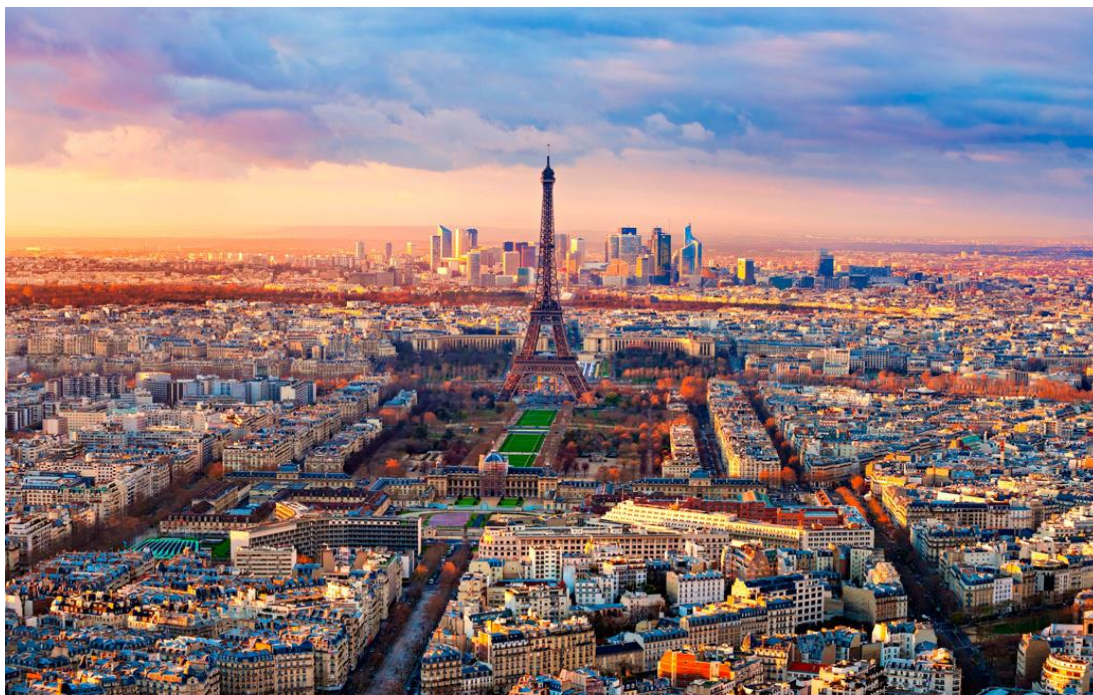
Рис.17 Регіон Іль-де-Франс[131]**Рис. 18 Центр-Землі Луари [68]**

Рис.19 Регіон Прованс-Альпи-Лазурний берег[87]

Рис.20 Регіон Корсика [91]

Рис. 21 Регіон Окситанія [107]

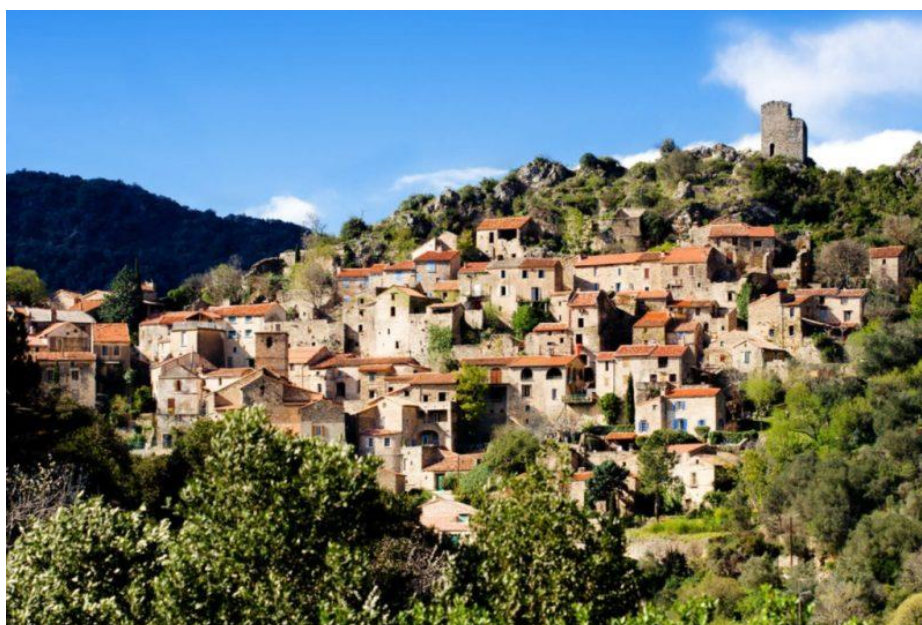

Рис. 22 Регіон Нормандія[116]**Рис. 23 Регіон О-де-Франс [120]**

Табл.5 SWOT - аналіз перспектив українсько-французького туристичного співробітництва. (складено автором на основі: [140])

I. Сильні сторони	II. Слабкі сторони
<p>1.1. Сприятливе геополітичне розташування України в центрі Європи та географічне розташування на перетині основних транзитних шляхів європейського та національного значення;</p>	<p>3.1. Недостатня розвиненість туристичного продукту, зокрема на території України;</p> <p>3.2. Відсутність практики маркетингу туристичних можливостей регіонів в Україні;</p>
<p>1.2. Усвідомлення громадськістю необхідності охорони навколишнього середовища як важливого чинника для розвитку туризму;</p>	<p>3.3. Нестача туристичних інформаційних центрів і центрів просування туристичних послуг на території України;</p> <p>3.4. Недостатнє фінансування сфери туризму;</p>
<p>1.3. Існування матеріально-технічної бази туризму (готелі, мотелі, санаторно-курортні заклади, заклади харчування);</p>	<p>3.5. Відсутність чіткої нормативної бази оподаткування доходів осіб, які працюють у сфері сільського туризму;</p> <p>3.6. Поганий стан багатьох історичних та архітектурних пам'яток України;</p>
<p>1.4. Поступове стале зростання рівня туристичних та супутніх послуг;</p>	
<p>1.5. Значні запаси мінеральних ресурсів (джерела мінеральних вод, лікувальні грязі);</p>	
<p>1.6. Багата історична та культурна спадщина (міста, палацово-замкові будівля, церкви);</p>	

<p>1.7. Гостинність, толерантне ставлення до іноземних туристів;</p> <p>1.8. Розроблені програми, стратегії та плани розвитку туризму та рекреації;</p> <p>1.9. Наявність кадрів з освітою у туристичному обслуговуванні.</p> <p>1.10. Конку rentноздатний ринок висококваліфікованих та відносно дешевих трудових ресурсів;</p>	
<p>III. Можливості</p>	<p>IV. Загрози</p>
<p>2.1. Значний потенціал в Україні для розвитку рекреації та туризму;</p> <p>2.2. Розробка концепції маркетингу та спільне просування туристичних продуктів у Франції та Україні;</p> <p>2.3. Удосконалення матеріальної та технічної бази туристичної сфери, реструктуризація туристичних комплексів;</p> <p>2.4. Підвищення освітнього та професійного рівня людських ресурсів;</p>	<p>4.1. Небезпека забруднення навколишнього середовища та надмірного антропогенного навантаження на ландшафтні території внаслідок збільшення туристичних потоків;</p> <p>4.2. Політична й економічна нестабільність;</p> <p>4.3. Негативний вплив поганого стану супутньої інфраструктури (дороги, зв'язок);</p> <p>4.4. Погіршення стану пам'яток внаслідок недофінансування.</p>